

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Vocabularius iuris utriusque

[Nürnberg], 4. Sept. 1481

D

[urn:nbn:de:bsz:31-319946](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-319946)

cū. cc. q̄ apud eū de posui lego. nō includūt. ccc.
.l. si is q̄ ducēta. i. pri. ff. d. re. du. Sz cū put est
aduerbiū. significat tps̄ 7 dilatoēz. q̄nq̄ ex pdi
tōne. q̄nq̄ etiā acceleratoēz tps̄. 7 dilatoēz si
gnat ibi. p̄mitto cū ticius moriet̄. l. nā et si. ff. d.
p̄di. 7 demō. P̄pus 7 pditōez signat. ibi. lego ti
cio impuberi cū. xiiij. annoz erit. l. si ticio. ff. q̄n
di. le. ce. facit. l. q̄ p̄misit. d. p̄di. 7 demō. Itēz si
gnat tps̄ 7 nō pditōez. ibi. lego ticio cū ip̄e mo
riet̄. l. beres me. i. p̄n. ff. d. p̄di. 7 demō. Idē in
.l. er bis v̄bis. l. q̄n di. le. ce. Q̄nq̄ nec tps̄ nec
dilatoēz significat. vt ibi. p̄mittis. r. cū petiero
vbi statū cū petit solū tene. Q̄nq̄ etiā nihil si
gnificat 7 frustratoēz ponit. vt ibi. lego cū bēs
adierit hēditatē. l. ij. ff. d. v̄. sig. Bar. p̄dicta po
nit i. l. gallus. §. j. ff. d. li. 7 postu. vbi poit d̄zaz
int̄ et 7 cū. 7 no. in. l. stichū q̄ me. ff. de le. j. an
inducat pditōez v̄ demō. d. h̄ter. singularis i. l.
si ita fuerit. §. si. ff. d. manumil. test. 7 q̄n induc
copulā. i. l. illi cū illo. ff. de usufructu legato. Et
q̄n ē p̄iunctio n̄ faciēs pditōez. i. l. demōstratō. ff.
d. p̄di. 7 demō. 7 q̄n ē aduerbiū. tūc iūq̄t v̄bo fu
turi tps̄ 7 p̄ncipalr̄ notat tps̄ 7 in p̄c̄q̄ntiā p̄
ditōez. vt no. bar. i. l. j. ff. d. p̄di. 7 demō.

Dalmatica est ve
stis qua mō vtunt̄ om̄s dyaconi
ex p̄suetudine i solennitatibz. vt
lxxj. di. d. ieiunio. Antiq̄ t̄n si
ne p̄cessiōe pape nec ep̄is nec dyaconis licebat
hec vestis. di. rxiij. c. ois filius.
Dānū ē diminutō v̄l adēptio p̄rimoniij. Et d̄r a
dāno v̄l diminuo fm̄ hosti. ff. de dā. insec. l. iij.
Etiā q̄nq̄ dānū ē lucrū cessās. d̄ q̄ an veniat in
pdēnatoēz. no. i. c. p̄quest. d. v̄suris. Et diuidi
tur dānū sic actio. qz̄ alia ē d̄ dāno dato. alia
d̄ dāno ifecto. Et actō d̄ dāno dato p̄petit̄ ex .l.
ag. §. s. actio legis aglic. Quo aut̄ i hac acti
one regrūt. l. q̄ dānū datū sit. 7 q̄ culpa dātis
p̄cesserit. Et aliud ē dānoz restauratō. 7 expen
saz satisfactō. vt d̄ iniu. 7 dā. dato. c. i. n̄ a. Ba
tur at̄ alicui dānū i p̄sona hois. puta si seruus
castreē v̄l sūc. Et etiā i bestijs v̄l alijs rebo. De
q̄ materia vide hosti. d. iniu. 7 dā. da. Pec̄ q̄li
bet actio iniuriay ē p̄toria. qz̄ actō dāni dati ci
uilis est. put̄ patz p̄legistas 7 hosti. vbi. s.
Dānū infectū fm̄ spe. d̄ no. op. nūc. in tracta
tu libelloz. §. nūc dicam. d̄ si edificij alicui
ruinā mināt̄ edificij v̄l pdiō alteri. vicini. tūc
ei edificij ist̄ v̄l pdiō d̄ns a d̄no edificij ruinam
minātis petē p̄t. qz̄ sibi caueat̄ noie dāni ifecti.
q̄ stipulatio p̄tinebit totū int̄erē illi. vicini. ff.
eo. ti. l. stipulatōe. 7. l. s. et si pditōe. 7. l. dāni in
fecti. Et dānū pateris q̄n rebo tuis aliud decre
scit n̄ q̄n accrescit. Q̄n aut̄ lucrū amittis. d̄ inū

nō pateris. Etiā q̄dā dānū siue interesse est
circa rē. vt si subtraxisti mibi instrum̄ta quibz
possessio firmatur. teneris mibi ad dānū qd̄
contingit propter ablatiōē instrum̄toz 7 qd̄
dam dānū est extra rem. Differunt etiā
dānū 7 iactura. vt no. Jo. an. in nouella. d̄
elect. quia sepe. li. vj. Et nota qz̄ qui occasionez
dāni dat. dānū dedit videtur. ff. de re iu
di. l. is qui dānū. 7. c. si culpa. de iniu. 7 dā.
da. 7 ideo tenetur si dat operam rei illicite. et
etiā si licite dum non adhibet diligentia quā
potest.

Dānū in iure civili q̄nq̄ ē nomē adiectiuū
ois generis. idem valens quod dānatus. vt i
.l. dānū es. ff. de vsu 7 vsufruc. 7. l. si pluri
bus. ff. de le. ij. respon. 7. §. si ita legatus. Als
capiendo in multis legibus non esset structa p̄
gruitas.

Dapifer dicitur ferens dapes. 7 est nomen offi
cij magne dignitatis in curia imperatoris. v̄n
te inter proceres eligentes imperatorem p̄pu
tant.

Dapsilis est ille qui liberaliter sue mēsure da
pes coicat.

Dare in arte notariatus dupliciter capitur .l.
proprie 7 improprie. Proprie quando res data
transit in dominium accipientis. vt in instrum̄
tis in quibus agitur de rerum alienatiōe 7 do
minij translatione. in quibus transfertur domi
nium si tradens erat dominus. als non. Unde
dare proprie est accipientis facere. aliter enī n̄
datur nisi sic d̄r. qz̄ in ip̄m cui dat̄ statū d̄nū
trāsferat. Improprie capit̄ in instrum̄tis embi
theo. is 7 feudi 7 locatiōis. vbi ille q̄ locat vel p̄
cedit licet dare dicat̄. nō t̄n d̄nū trāsferit. Et est
d̄a int̄ d̄r 7 d̄are 7 d̄d̄. P̄ā d̄d̄ d̄r q̄ solū pos
sessiōz trāsferit 7 n̄ d̄nū. d̄ h̄ no. rxiij. q. vj. §. vlt.
Data v̄l datū ē caracterisatō i si. p̄suntōnū v̄l
l̄raz̄ icepta. er. q̄ p̄gnosci p̄t q̄ āno mēse v̄l die in
strum̄tū v̄l q̄libz l̄za emanauit. 7 a q̄ tpe obligz
p̄stitutō. v̄l p̄sit gr̄a iceptis sc̄ta. vid̄ d̄ B̄ Jobā.
an. in si. li. vj. sup̄ data.

Datō. insolūtū ē datō p̄ solutiōē 7 satisfactōē. 7
ē vna sp̄s̄ d̄er̄ innoiat. l. do vt facias. d̄. g. cuz
Pet̄rus deberet Johanni centum. agitur inter
ip̄os vt pet̄rus det ei insolūtū. i. p̄ solutiōē. 7 sa
tisfactōē eiusdē vnā domū.

Debet 7 optet aliqui dicunt necessitate. aliqui
honestatem. vide Jo. an. i. c. si. de iuramēto cas
lōmic. sup̄ ver. partem illam. 7 nota in. c. intelle
rimus in verbo. debet. de iudi. Et nota qz̄ ver
bum debet in propria significatione importat
necessitatem. vt est glo. in cle. attendentes. in v̄
bo debeant. de statu re. Sed honestatem siḡt.
xxv. questione. vij. c. j. vbi equitate suadēte v̄ba

possant impropriari. **L.** d. pin. l. iij. c. intelleri⁹
pal. ff. locati. l. si vno. q. rñso. 7. l. qui romo. §. fi.
ff. d. vbo. ob. de bap. c. maiores. v. cerez. **Itē** de
bere ē de alio hē. §. qd nō est nec esse p̄. nllī de
bef. **Et** sic nec obligatōez nec actōez parit cum
actio sit ius psequēdi in iudicō qd nob debet.
fm glo. i. reglā nemo. de reg. iur. li. vj.
Debitū ē qd aliq̄ alteri ex naturali v̄ civili obli
gatōe tenet. **Et** debitū intelligit̄ remitti i reddi
tione cyrogpbi vel instrumēti. n̄ aut sic i reddi
tione pignoris. **Itē** debitū ē qd erigit̄ ab iuto.
rñij. q. j. qd debet. ff. d. vbo. sig. debitor. 7 ē glo.
i. cle. j. d. deci. **Et** debitum civile p̄t capi duobz
modis. Vno mō efficacit̄ 7 pprie. put ē i cyroz
grapho p̄ biennū v̄ i obligatōe civili r̄sultate
ex snia. l. iulian. ff. d. pdi. indebi. **Sedo** mō im
proprie 7 inefficacit̄. put ē i oīni debito reglari
ter cui obstat exceptō. vel etiā pone crepluz. fm
glo. in. l. j. ff. de pdi. ide. s. i. cyrozpbo an biennū
Debitoz ē q accipit pecūiaz a creditoze. **Itē** fm
marcellū d̄ q nactus ē exceptōz iustā. nec a na
turali eqtate abhorretem. i. discrepātem. fm ac
cur. in. l. marcell. ff. d. re. iur.
Debitozes civitatū sūt q tenent civitati. s̄ i ex
actōe debiti fiscus p̄cedit. vt. **L.** co. ti. l. ij. li. rj.
Debitū viā venire ē debitū posse petē.
Decan⁹ nomē dignitatis ē. **Et** d̄ a decus. i. de
cē 7 canos canonicus q̄i ad min⁹ sup. r. canoni
cos p̄stitutus fm grecillā. **Licet** q̄nq̄ sit sine sū
ma. **Et** decanat⁹ ē societas decem viroz. fm
Dugo. 7 accur. ibidē i rub. d. deca. l. li. rj.
Decima fm hosti. in sū. de deci. §. j. ē oīm bono
rū mobilū licite q̄stoz ps decia tua data. di
uina p̄stitutōe debita. vt colligit̄ d. deci. c. j. 7. c.
prochian. c. nō ē. c. tua nob. §. veruz. c. cū n̄ sit
ab hoie. **Et** d̄ dāda de oībz bonis iuste acq̄sitis.
co. ti. c. ex trāsmilla. 7. c. pmissuz. s. de lana. feno
7 p̄scaris null̄ deductis exp̄sis. c. pastoral. co.
ti. 7. c. cū hoies etiā de molendino aduentuz. c.
et trāsmilla pal. **Itē** d̄ apibz 7 oī fructu. c. nūci
us. co. ti. 7 tenent decime in signū vniuersal̄ do
minij. nec sunt retinēde. qz forte clerici mali: s̄
solue p̄pelli d̄nt p̄cciaz. ap. re. c. tua nobis. ij.
in fi. **De** h̄ vt. glo. i. d. p̄moniti. i. cle. d. iudi. q̄ d̄c
videt̄ expedies eccl̄ijs q̄ faciāt monitōnez gene
rale fulminātē excoicatiois sniam. i. nō soluētes
decias. immo p̄tra p̄naces iuocari p̄t brachiū
seclare. c. postulasti. de homi. 7 no. ludo. de ro
ma i singlaribz suis. q̄ sacerdoti petenti decias
n̄ p̄t obijci p̄pensatō. d̄c q̄ glo. singlaris ē quaz
legiste ignorāt. rñj. q. j. c. decie. **Et** ē rō. qz fisco
petēti tributa nō p̄t obijci p̄pensatō. l. iij. 7. iij.
l. de comp. 7. l. aufert. §. ḡ p̄pensatōz. ff. d. iur.
fisc. §. mltomagis nec i decis q̄ deo debent vt. s̄.
Deciaz tres sūt spēs fm hosti. i. sū. l. qdam p̄so

nales q̄ debent̄ ex ope p̄sonali vt ex artificio. sc̄
entia. militia. negociatōe. 7c. **Quedā** p̄diales q̄
pueniūt ex p̄dijz. vt vinū blada fruct⁹ arborū
7c. **Tales** ei dande sūt illi eccl̄ie i cur⁹ prochia
lita sūt p̄dia. de deci. ad aplice. **Et** decias pre
diales tenent̄ soluē iudei. c. d. terris. co. ti. **Itē**
d̄nt solui d̄ diuersis semibz vni⁹ agri. nō t̄m de
vno si fuerit successiue seminata. c. ex pte canoni
coz. co. ti. **Et** cistercienses 7 aliq̄ si nllō gau
dent p̄uilegio dare tenent̄ decias d̄ terris d̄ no
uo acq̄sitis. licz eas p̄p̄ns maibz excolāt. c. nu
per. co. ti. **Quedā** sunt decie mirte. fm hosti. ibi
dey. **Et** p̄nt dici be d̄ qbz dubitat̄. vt sint p̄di
ales vel p̄sonales. vt d̄ agnis 7 fenibz alioz aia
liū q̄ sūt i pascuis 7 gregari pascunt̄.
Decliare sniaz ē paulatim illā isfirmare. **Et** iō
nisi snia declinet̄. rebo iudicatis stabit̄.
Decretū fm spe. d̄ multis modis. vt i ti. d. pri
mo 7 sedo decreto. §. d̄ §. **Quāq̄** d̄ snia diffini
tina. vt. ff. de re iudi. l. decreta. vel inflocutoria
ff. de assel. l. j. i. fi. **Quāq̄** d̄ id qd papa p̄stituit
seu statuit. de p̄silio cardinalū nulla facta p̄sul
tatōe. **Et** t̄m i scriptis redigit̄. vt de rescrip. p̄
fenti. 7. r. di. decreta. 7. c. se. **Quāq̄** ē p̄ns p̄sent⁹
eligēnū i scriptis redact⁹. vt. ij. q. j. legū. d. elec.
inoruit. **Quāq̄** ē illd̄ qd capitulū v̄ ordo v̄ vni
uersitas v̄ maior ps ordinavit. vt. ff. q̄ cuius.
vni. no. l. plane. 7 q̄si p̄ to. **Quāq̄** ē iudicis auro
ritas in alienatōibz rez. p̄cipue mioz infpoli
tā. vt. **L.** de predi. minoram. l. interposita. 7 p̄
to. **Quāq̄** decretū dicit̄ auctoritas principis i
rescriptis b̄nificialibz infpolita. vt de rescrip. c.
ḡa. li. vj. **Et** fm a zo. illd̄ decretū ē p̄firmatōnū
ḡre. qz ex b̄ p̄nceps isinuat suā volūtate q̄ p̄nuā
da ē. **Et** fm en ligat ignorātes. **Et** etiā qdā
decretū decurionū qd i inuitos sup muneribus
rez tribui p̄t. exceptis q̄ liberaliū studioz labo
rilo insunt. 7 q̄ medendi cā sūgūf. **L.** decre. de
curi. l. exceptis. li. r. **Quāq̄** decretū ē iustus iudi
cis q̄ mādat bōa alicui⁹ p̄t e⁹ p̄tūactē posside
ri. 7 illd̄ diuidit̄ i p̄mū 7 sedz decretū. **Decre
tū** p̄mū ē p̄m⁹ iust⁹ iudicis q̄ mādat bōa p̄t p̄
tūnaciā i penā p̄tumacis detineri. **Al** sic descri
bit̄ p̄mū decretū ē alic⁹ rei p̄hibite reglarit̄. vt
p̄misse reglarit̄ i certo casu facta p̄ma p̄hibitō
v̄ p̄missio. r̄ferēdo singla singlis. **Sedm** decre
tū eodē mō describit̄. nisi q̄ ibi ponit̄ sedā p̄hi
bitō vel p̄missio. **Et** talit̄ d̄ p̄mū rescriptū sedē
Quāq̄ inf ponit̄ p̄mū decretū 7 n̄ sedm. qz i ali
q̄bz n̄ ē op⁹ sedo. vt no. i. c. quoniā frequēter. §. i
alijs. vt hi. nō p̄te. in glo. sup vbo p̄stituet̄. **Et** il
lud decretū bz locū i actōe reali v̄ p̄sonali. licz
diuersimode. vt dicto. §. 7. §. se. **Et** iponit̄ an li
rez 7 p⁹ 7 q̄t̄escūq̄ aliq̄ cōtumace ex̄nte adhue
non ita liquet d̄ causa. q̄ diffinitua snia vales

at terminari. vt i dict. c. qñq. p. all. **D**ecretū secū
dū. ē secū iull' iudicis. q̄ licz bona alic' ppter
p̄umaciā possideri. q̄ pri' d̄ primo decreto de ti
nebant. vt d̄ eo q̄ mit. i pos. c. j. i glo. vlti. **E**t hz
locū fm̄ q̄sdā i actōibz p̄sonalibz tm̄. quia fm̄
berū. in glo. d̄. s̄. in realibz solū lapsus āni p̄sti
tuit missuz ex p̄mo decreto rez possessozē. nec ē
op' secūdo. **S**cdz alios tm̄ hz locū tā i realibus
q̄ i p̄sonalibz. **D**e h̄ plene no. bern. i. c. p̄tigit. de
do. 7 p̄tu. in glo. vlt. **D**el sic fm̄ ludo. de roma.
Est p̄ma iudicis aḡguatō punitiua p̄umace.
Et sic suo mō diffinit secūdū decretū. **E**t scdm̄
nō p̄t interponi nisi p̄ra latitantē. **E**t latitātō ē
debitoris abscōsio fraudulēta i dānuz credito
ris. l. fulcim'. **S**. si q̄s possidet. ff. ex glo. cau. in
pos. eaf. qd̄ ē verū nili piculū sit i mora. tūc em̄
inēponit secūdū decretū p̄ra n̄ latitātē debito
rem. **E**t no. Jo. an. in. c. p̄sultatōibz. de offi. de
le. in nouella. 7 bal. diē i. c. j. d̄ mi. 7 va. q. p̄tu. ē
in v̄sibz seu. **S**z v̄rū secūdū decretū sit sn̄ia inf̄
locutoria v̄l diffinitiuā effect' ē magn'. vt in. c.
cū cessante. d̄ apel. 7. l. qd̄ iussit. ff. de apel. vbi
p̄ bar. 7. l. d̄ ep̄l. audi. l. ij. p̄ bal. 7. l. si finita.
7. si forte. ff. d̄ dā. insec. vbi p̄ dy. 7 varie loquū
tur. **S**z ludo. d̄ roma diē. q̄ secūdū decretū est
sn̄ia interlocutoria. alle. glo. singlarē in. l. p̄nti.
7. cū aut. in v̄bo ad modū. **L**. d̄ bis q̄ ad ec. cō
su. 7 p̄bat rōibz. **Q**ā sn̄ia diffinitiuā n̄ p̄t dari p̄
minozē. vt in. l. cū 7 minozes. **L**. si aduer. rē iu
di. **S**z secūdū decretū patit̄ mior. l. si mior. **L**.
de bo. auc. iudi. possi. q̄ n̄ ē diffinitiuā s̄ inf̄lo
cutoria. **P**reterea diffinitiuā n̄ fert̄ lit. n̄ p̄est.
l. si. **S**. illd. **L**. d̄ temp. app. 7. l. p̄batā. cū s̄lilo.
Sz secūdū decretū sic. vt in. l. cū p̄ponas. **L**. de
bo. au. iudi. pos. **E**t h̄ q̄ iustificat̄ dictū singla
re. **I**nno. i. c. dilecto. d̄ v̄bo. sig. vbi vu. t. q̄ quā
docūqz iudici p̄staret secūdū decretū inf̄posituz
cē iniustū. p̄t illud reuocare. **Q**d etiā tenet bar.
in. l. n̄ videf. ff. d̄ iudi. licz canoniste p̄mūtē re
probēt p̄fatū dictū inno. 7 male. **H**ec ludo. d̄ ro
ma i suis singlaribz. **E**t no. q̄ fm̄ inno. 7 hosti.
differūt decretū. auctoritas. p̄sensus iudicū. vel
collaudatō. **Q**ā decretū ē sn̄ia q̄ iuder p̄ctū iustū
futurū fore decernit. auctoritatē suā inēponēdo
v̄l inmittēdū declarādo 7c. **S**z auctoritas ē af
sensus auctorizabil'. q̄ p̄petit̄ sibi ex publico offi
cio iudicis. v̄l legitima administratōe. vt tutori
7 caratori. **C**ōsensus at̄ siue collaudatō ē mlto
rū volūtas ad q̄s res p̄tinet s̄l iūcta no. io. an.
in glo. mag. i. si. c. j. d̄ re. ec. nō alic. li. vj. 7 ibi vi
de iura de h̄.
Decretal' epla ē in q̄ papa ad p̄sultatōez alicu
ius r̄ndit. d̄ rescrip. c. j. siue sol' siue d̄ p̄silio fra
trū. vt d̄ elec. bone memorie p̄mo. **Q**ñ. decretuz
statuit decretalifqz r̄ndit. **S**z canon ē p̄silitio

ecclesiastica v̄l statutū in p̄silio generali editū.
v̄n p̄silitōnū alia ciuilibz q̄ d̄ decretū forese v̄l
ciuile. **A**lia eccl'astica q̄ d̄ canō. **E**t p̄silitō d̄
duplicif. **I**nno mō p̄mūtē 7 sic p̄p̄dēt omēs de
cretales. leges. 7 decreta. **A**lio mō stricte 7 sic
p̄silitōes p̄ncipū dicūt leges. p̄li romani edis
cta p̄toz v̄l etiā iudicū. qz d̄ iuder citare tribz
edictis. **E**t d̄ differētia hoz noim decretal' epla
decretū. canō. dogma. mādatū inf̄dictū. 7 factō
est glo. sū. dif. iij. **I**te no. archi. rix. dif. sup glo.
summe. i. si. q̄ decretal' epla aut diffinit. aut im
pat. aut p̄hibet. aut p̄caē. aut indulget. 7 q̄ ilz
loz modoz necessitatē inferat. ponit ibidē.
Decurio d̄ q̄ decimā p̄tē d̄ bonis ducit. v̄l q̄ est
sup decē milites p̄silit' i curia d̄noruz v̄l p̄nci
pū. sic cēturio sup cētū. q̄ als etiā v̄otus ē centes
nari'. **E**t v̄tū illo vocabulo theologi. qz d̄ in
machabeoz. q̄ iudas p̄silituit duces p̄t tribu
nos 7 centuriones. **H**eda tm̄ diē sup illd luce.
xxij. 7 marci. xv. **J**oseph nobil' decurio. q̄ de
curio v̄otur iō. qz ē d̄ ordine curie 7 officio curie
administrat. **Q**ui etiā fm̄ eū d̄ curial' a p̄curan
do. qz p̄curat munera ciuilia 7 curialia. **A**n de
h̄. ff. d̄ decuri. 7 fili. eo. **Q**uidā aut̄ dicūt decu
riōes appellari. ex eo q̄ cū citates 7 mācipia p̄
struebanf cuiusqz loci q̄ a p̄siliū. decia ps hoim
pia colligebāt. vt. ff. d̄ d̄. sig. l. si pupill'. **E**tiaz
qdā dicūt decuriōes esse ex eo. q̄ cū colonie du
cerent. decia ps eoz q̄ ducebant p̄siliū publicū
p̄silituebāt 7 decuriōes v̄bz romane a muneri
bz excusant. vt. **L**. eo. ti. li. xj.
Decusare. i. ornare. v̄n d̄. ille decusate loq̄. i.
ornate.
Dediticia libertas fm̄ a3o. i. sū. eo. ti. bodie s̄
lata ē. s̄ olim eoz dicebat̄ dediticia libtas q̄ sic
seq̄bant vt toto tpe vite sue fuili iugo detinerē
tur. p' mortē vero erigent̄ i libertatē. vt colligi
tur i. l. vnica. **L**. d̄ la. li. toll. 7 insti. de success. li
ber. **S**. vlt. 7. l. vnica. **L**. d̄ d̄. li. toll.
Dediticij liberti oli erāt 7 dicebant̄ hi q̄ se debe
bāt ti more rōe 7 destructōe sua talē libertatē p̄
seq̄bant. **E**t dicebāt libti fonte p̄t spē libtatis
v̄n veri' liberti vocabat̄ qz vere liberi erāt licz
fuiere cogeref. **H**odie v̄o n̄ sūt. 7 sic h̄ nomē de
diticij nihil significat p̄ se v̄l adiunctie sic chy
mera. **H**ec illa libertas ē v̄nq̄ in vsu frequēta
put hec oia p̄it a3o in sum. **L**. de d̄. li. toll.
Erāt at̄ hi pessime p̄ditōis. qz toto tpe vite sue
erāt fui 7 i morte liberi. vt dictū ē. vt insti. d̄ li
berti. **S**. libertinoz af. **E**t dicūt doct. q̄ tles nō
erāt fui s̄ coacti erāt ad fuidū. 7 erāt inducti
er. l. beliafctia q̄ etiā mlta alia. s̄ mala idurit.
vt in glo. insti. ti. pal.
Defalcare ē aliquid ab aliq̄ iure debito insolūtū
p̄putare. **D**el de iure alit̄ defalcare ad modum

legis fauiane iur. no. insti. eo. ti. sup. rubri.

Deductio est defalcatio vel separatio. quod de duced sepe re dicitur.

Defensor est ille qui sine mandato cautione prestita in iudicio solui alium defendit vel eius defensionem se offert. ut ff. de procura. l. si procurator. §. si. 7. l. si defensor. cum ibi no. 7. insti. de his qui agere possunt. §. si procurator. 7. §. alius. Et vide ibi spe. in glo. causam interueniat vel non.

Defensores ciuitatum sunt a quo. in i. eo. ti. sunt hi. qui in omnibus partibus potestatem habent ut iudices se bene dicit ut ita nois sui utantur officio. l. e. ti. l. iij. 7. i. aut. ut iudi. sine quo suffra. §. eos. Constituit autem defensor ciuitatis decreto. eum remunerando sine electione possessionum in illa ciuitate premissum. ut in anten. e. ti. §. nos. §. i. decreto. coll. ij. Inest autem officio defensoris habere auctoritatem. quam agit apud eum ex voluntate patrum. ut adoptio. emancipatio. manumissio testamentorum. ut in aut. eo. ti. §. sed neque proprios. Item dicitur in insinuatione. In pretentio facta ad redditionem habet aditorem versus ad. ccc. annos. ut in aut. pal.

Defendit est vicem domini sibiire vel illud facere quod faceret dominus. i. l. pal. §. 7. iudicare. 7. oliz versus ad. xl. annos ponit. ut. l. e. t. l. j.

Deferre aliquid est eum accusare. Sed deferre alicui est testes 7. ruerentias sibi facere. ut ff. de accus. l. libel. Et sic dicimus. plerumque deo deferendum est quod homini. de sen. excō. c. relatū. rj. q. iij. q. q. metu. 7. c. iulianus differunt tamen deferre 7. accusare in his. quod deferre fit reo absente. habet accusare reo presentem.

Deferre iuramentum est aliquid artare vel asstringere ad iurandum. Et quoniam defertur a iure quoniam a iudice. quoniam a parte. quoniam etiam delato a parte patris referunt. De omnibus his no. l. de iuramentis. l. j. Item ad ipsum deferre maior. xv. annis. etiam minor ipsum deferre non prohibetur. de non salute aditorem sua non peior fiat. si si ledat resistunt. ff. de iuramentis. l. non postea. §. si si minor. Et per familias non filios familias. l. de iuramentis. l. nec filius. Item liber non fuit. ff. eo. ti. l. multo magis. alius quoniam magis. i. si. Item propositio metis non perditus nec periles. ut. l. tutor. §. perditus. ff. eo. ti. 7. ff. in rebus qui ad nuptias. §. si autem administratores adijt tamquam procurator. licet ei iuramentum deferri in tribus casibus. l. si spale habeat administratores. si in re sua datur sit ei. Si generale 7. liberam habeat administratores. ut ff. de iuramentis. l. iuramentum. §. si tibi. 7. l. se. Et episcopus habet administratores qui ad ea que alienari possunt qui autem defertur: dicitur est in hosti. qui a parte patris defertur. quod vocatur in eadem iudicium voluntarium vel est iudiciale. Verum aliud est necessarium 7. iudiciale. l. qui iudex patris defert. ut. l. de iuramentis. l. iij. §. bonafidei. vide de hac materia hosti. ti. de iuramentis. ra. §. de iuramento assertorio quasi per totum. Defectus huius dictionis significatum clarum est

7. significat quod impositio significare dicitur. l. de defectu reale. Sed defectus modi vel aditorem per incompletum habet. putat ex natura aditorem vel modi vel quod uis alio significandi modo inferre vel significare concludit. ut dicitur. promitto. instituo. vel lego tibi. l. si capitolium ascenderis infra menses. Et per te stat quod minus ascendas parado aditorem. 7. non vis. immo recusas ex parte. si mensis labitur. aditorem vere est defectiua. Et huius defectus signat dispositorem defectiua. l. q. bere. §. si. 7. p. to. ff. de adi. 7. de modo. Si autem legatario uolente implere habes impedit: tunc defectus iste significat impletum aditorem. 7. per se purificatorem dispositorem. l. iuramentum. ff. de adi. 7. de modo. Si autem tercius impedit impleri. tunc si iuste: significat impletum. l. ticius. eo. ti. si tercius iuste impedit. 7. est solutio: habet per defectiua. l. inde neratius. ff. ad. l. aq. Si iste tercius non est solutio: habet per impletum. ar. l. si. ff. de eo per quem factum est. i. per.

Defunctio est a debito liberatio. in d. defunctus. i. liberatus. Secundo idem est quod mortuus. ut capit. l. de sta. defun. l. postquam. 7. p. to. ti. Et forte dicitur mortuus defunctus. quod liberatus a miseria aditorem humane defunctio 7. profectio. idem sonat quod transitorie vel cursorie.

Degredare est deponere de ordine. ut. lxxij. di. dictum. Quasi autem habeat fieri de gradatione. no. de pe. c. de gradatione. l. i. vj. Nam deponere fit simpliciter uobis. sic suspensum de. de gradatione autem cum solennitate.

Deierare est false iurare. c. i. lris. de testi. 7. c. lras de presum.

Delator est idem quod accusator. vel qui bona aliquid tamquam uacantia fisco denunciatur. i. manifestat. ut. v. q. vj. de lato. ibi habes. qui autem lingua capulet aut conuictio caput amputetur 7. sequitur.

Delatores autem sunt qui inuidia perducunt alios.

Delegatus est cui causa committitur terminanda vel creque da uices delegatis reputas. 7. in iurisdictione nihil proprium habens. ut. ff. de offici. eius cui mandatum est iurisdictione. l. in si. 7. l. iij. de offici. dele. sane quia. 7. c. cum olim. 7. hosti. in sum. de eo. ti. Vel sic delegatus est is cui a summo pontifici vel ordinario vel delegato principis causa committitur. Item inuenit subdelegatus qui dicitur respectu delegati. item is cui principium cause vel medium committitur. 7. sic iudex proprie dicitur non potest. ut. c. sup. questionum. §. porro delegatus. eo. ti. Delegatus tamen proprie delegare potest principium medium 7. finem. in. §. intentionis. c. sup. questionum. palle. Vel in spe. eo. ti. in prin. est is qui ex alterius commissione recipit alicuius cause iudiciale committitur. Nam 7. subdelegatus delegatus est. cui per alium quem habentem iurisdictionem demanda in iudicio aliquid vel est iudicium faciendum. non iure proprio sed de iure mandatis. Et dicitur a surrogato 7. peruatore. Nam surrogatus habet iurisdictionem iure proprio 7. merum imperium sicut ius

ter pncipal' cui surrogat. **S**z p'uator nullā bz
iudicialē pgnitōz. s' tm p'atē sup notozis 7 ma
nifestis. c. statum. d. offi. dele. li. vj. iuder autē
delegatus bz iurisdicōez i eccl'asticis psonis n̄
p'ria s' a supioze cōmissam. vrb goff. i sū. co. ti.
Et delegat' i cā sibi delegata maior ē ordiario
de offi. dele. **S**anc. ij. 7 d. offi. ordi. pastoral. qz
tal' vices gerit delegātis 7 p' p'pellē ep̄m rebel
lē p'niaz suspēdōis v' iudicē. vt. c. **S**anc. pal.
Delegare plā significat. p'imo ē aliquē iudicē
loco sui 7 autoritate sui iudicaturz p'stituē v' s' b
stitue. vt. l. p'cipim'. l. d. app. circa mediū. 7. l.
se. i. fi. **Q**uq' autē ē in locū suū v' vice sui aliū res
um creditorē dare v' cui insserit creditor. **E**t s'
mō inf' delegatū 7 eū cui sit delegatō op'z int'
uenire stipulatōez vel lit. p'est. his ei modis fit
hec delegatō. vide. l. dele. ff. de noua. 7. 330 i sū.
co. ti. d. noua. **D**elegare. i. vice feci mea debito
rē meū dare creditori. 7 ex delegatione liberor
ego a creditore meo. 7 extinguit ipā obligatō q'
tenebar. vt qn̄ tibi suz obligat' 7 aliū habeo de
bitorē mihi obligatū. 7 istū tibi assigno vt debi
tū ab eo respicias. te 7 ipō volētibz. hec est dele
gatō q'dā.
Deliberare ē factū diligētē tractare v' i mente
reoluere v' cū amicis suis expoliare. an expe
diat sibi illd' admittē d' q' q'rit. puta hēditatem
agnoscē v' adire. vt. l. si arillo. i. pri. ff. d. iur. de
libe. **P**at' at' deliberādi t'pus hēditō. vt. l. si plu
res. ff. d. iure delibe. **I**tē tutoribz. vt. l. ait p'or.
ff. co. ti. **E**t curatoribz eoz. **I**tē hēditō ab inte
stato veniētibz. vt. l. si qs hēs suos. ff. co. ti. **B**a
tur at' ad h' t'ps ab impatore vsqz ad annū. s' ab
alijs iudicibz vsqz ad octo v' nouē mēses 7 non
vltra. vt. l. d. iur. deli. l. si. **S**z qz. s' n̄ minus
tribz diebz. ff. co. ti. l. j. i. fi. **E**st at' effect' delibe
ratōnis. qz interi bona n̄ dnt̄ minui nisi cā co
gnita. vt. ff. co. ti. l. ait p'or. h̄mōi at' deliberatō
hodie n̄ ē necessaria si qs iuētariū s'm leges fa
cere voluerit. vt d'ca l. si. s. qz. **D**e hac mate
ria vide 330. i sū. ti. d. iur. deli.
Deliberatō ē p'uida causē circūspectō cū q' rō
totū agit 7 furor sibi nō vēdicat. xj. q. iij. illa p'
positoz. 7. c. se. q' etiāz indiscussū boim colozes
pnt̄ refrenari 7 in sentētijs ferēdis maxie ē ne
cessaria. ij. q. vj. anteriorz. xj. q. iij. cū apd.
Delictū dī q' delictū. **E**t nō put' s. tetigi i vbo.
p'or'. q' sic actōnū q'dā p'ueniūt ex p'ctu. l' q' p'ctu
ita actōnū q'dā p'ueniūt ex delicto. alie vō ex q'
delicto. **E**t delicto p'ueniūt actōes. vbi delictū
p'sone vere 7 directe p'p'endit. vt ē vidē i furto
rapina. homicidio. **E**t q'si delicto. vbi p'sone de
lictū vere 7 directe nō p'p'endit s' interpretatie
v' iurisdictionē. vt si iuder p' impericiā suaz male
iudicauit teneē p'ri quā lesit ex q'si delicto. **I**tez

si tenes i domo vel officō aliq' p'ui boiez que
dammū dedit mihi. teneris ex q'si delicto. eo q' i
culpa sis. v' dō maloꝝ boim ope. **E**t ē delictuz
desertio boni. **P**eccatū vō p'ū act'. **S**z crimen
ē peccatū q'ue accusatōe 7 d'natōe dignissimū.
Hec ē d'ca s'm aug. lxxxj. di. c. j. **E**t nō. d. pe. di.
j. si peccatū. **E**t p' **S**o. an. in reglā p'cm. **E**t p'
d'ca inter delictū 7 peccatū ē bo. glo. in. l. j. **L**. si
aduer. delic. vbi d'c' accur. **D**elictū ē gen' gene
ralissimū siue veniat ex aio siue nō. **C**rimē vero
genus subalternū. p'inet em̄ sub se furtū. adul
teritū 7 alia q' ex aio p'ueniūt. i. ex p'cia.
Dimeēs ē q' nescit v' n̄ p' exprimerē qd' velit aut
nolit. c. pastoral. d. cleri. egro. li. vj. vbi bo. tex.
7 glo. ibi. sup' vbo. remittit.
Demoliri est dissipare vel destrūē. **M**at' vj.
thelaurizate vobis thesauros i celo. vbi tinea
nō demolit.
Demōstratō idē significat qd' oñsio. **P**a' oē ver
bū v' factū p' qd' aliqd' oñdit demōstratō dī. **S**o
dicit ter. i. l. certū. ff. si cer. pe. **C**ertuz ē qd' noie
p'rio vel alia demōstratōe q' vice nois p'p'riū fugi
tur oñdit. **E**t sequit'. n̄ refert an p'prio noie res
appellēt v' digito oñdat. **E**t licz fallā demōstra
tio n̄ sit demōstratō. tū ex ea q'q'q' sumit signifi
catū ad iualidādū actū. q' als' ea nō exp'isa esset
validus. d. g. testator dicit. lego v'rozi mee velle
ē cā e' p'ata ē. hec vba q' cā e' sunt demōstratia
Sz pone q' nihil ē patū cā e'. tūc demōstratio
ē f'ca. **E**t d'c' ter. i. l. **Q**uit' muti'. ff. de au. 7 ar.
lega. q' nullū ē legatū. **S**ec' si d'icēt velle meam
purpureā q' cā e' facta ē. qz licz demōstratio sit
fallā. tū apparet d' re legata p' vba p'cedētia. vt i
l. qn̄' muti'. palle. **I**tē si dicat lego dotē. si ni
bil sit i dote nullū ē legatū. qz si demōstratō ē fal
sa n̄ demōstrat. 7 n̄ apparet delegatō nisi p' de
mōstratōez. l. iij. l. d. fal. cau. adiec. le. **S**ecus
si dicat lego cētū q' i dote accepi. nā tūc valz le
gatū. licz demōstratō sit fallā. tū apparet d' re le
gata. **I**tē d'icēdo ticiū filiū meū heredē instituo
i casu q' n̄ ē fili'. mibi n̄ valz institutō. licz p'ster d'
p'sona. tū volūtas testatoris ē institue filiū. 7 sic
illū ticiū nō filiū institue n̄ voluit. g' n̄ vj. vt i. l. si
p'z. l. d. hē. isti. **S**ilr' ibi. instituo ticiū frēm me
uz si scio n̄ ē frēm. licz vti frēz frat'na dilectōe
diligā eū. nō valet institutō. l. nemo. s. j. ff. d. hē.
isti. **I**tē ibi. lego. r. q' sunt i archa. si sūt i ea tū
gnqz. valet legatū ad illa gnqz. l. si fuus. s. qui
gnqz. ff. dele. j. **E**t si nihil est in archa legatum
non valet. **S**z ibi. lego t'cē q' debeo. si nihil de
beo. adhuc valz legatū. l. si sit. ff. dele. j. qz lz
mōstratō sit fallā. p'stat tū d' re legata. **N**am fal
sa demōstratō nūq' impedit legatū vbi p'stat de
re 7 volūate. **I**tem ibi. lego seyo decem que ti
ci' mibi debet si ticius mibi nihil debet. nō va

let legatū. l. si sit. s. al. **R**ō. qz ex h legato signi-
ficat cessio actōis legatē. **N**ō em̄ volui teceze le-
gare seyo. s. cedi actōez sibi s̄ ticiuz. mō si nihil
tebet tici. nō p̄t actō cedi. cū nihil sit in legato
Item digito demōstrādo. lego hunc equū 7 est
bos nō equus. valet legatū. s̄r etiā valēt p̄mis-
sio talis. vt no. i. l. q̄ extrinsecus. ff. d. v. obl. qz p̄
demōstratōez cū digito p̄stat d̄ corpe. nisi alium
de appareret. nisi credidisset equū fuisse 7 bonē
nō fuisse legaturus. **S**z ibi. lego bouē meū 7 n̄
est bos s̄ equus. nō valz legatū. l. si q̄ in fundi
vocabulo. ff. d. le. j. **S**i tñ apparēt d̄ volūtate. vt
qz istū equū solebat vocare bouē forte qz ibat lē-
te. vel qz hēbat grossūz ventrē. tūc valēt legatū.
vt no. i. dicta. l. si q̄ in fundi vocabulo. **I**te qdaz
habebat duos fues. s. stichū fullōez. 7 p̄p̄bilū
p̄stozē. sic legauit. lego vroz stichū suū meum
p̄stozē. qz eoz debebit. an stich⁹. vt sic falsa de-
mōstratō p̄ nomē p̄stozis n̄ noceat. an āplius
p̄stoz vt demōstratō p̄ nomē stich⁹ n̄ noceat. **B**i
cit ter. qz si testator vere sciebat nomē p̄p̄riū cu-
iuz s̄rmi. tūc ille fū⁹ debet cui⁹ nomē p̄p̄riuz
exp̄sit. 7 dicet i artificio errasse. **S**i at n̄ v̄ scie-
bat nomē cuiusqz. tūc debebit p̄stoz 7 dicet in
noie p̄p̄rio errasse. vt i. l. q̄ hēbat. ff. d. re. du. **I**te
ibi fuis p̄mis ē tici 7 meuz. stipulet dñs su-
is. dic ter. qz refert an dicat dñs suis simpliciē
an dicat ticio 7 meuo simpliciē. an apponat v-
triusqz noia p̄ria 7 appellatiua. **I**tez si tñ ponit
noia appellatiua dicēdo dñs meis. videt eis si
pularē vt dñs. iō si sūt dñi p̄ ineq̄libz portōni-
bus. ita eis ineq̄lit acgrit. **S**i p̄ria noia. tūc
licz sūt ineq̄lit dñi. eius acquirē eq̄lit sic vni
insolidū noiatū stipulare. si p̄ vtrūqz. s. noia p̄-
p̄ria 7 appellatiua. refert qd nomē p̄cedat. an
p̄p̄riū vel appellatiuū. nā si p̄p̄riū p̄cedit eis. eq̄-
liter acgrit. si appellatiuū p̄cedit. tūc acgrit eis
put sūt dñi. l. si vū⁹ p̄mis. ff. d. si. ser. **I**te ibi
ta. lex p̄cipit fūcti vt citet petruz ioh̄is. ipe ci-
tat petrū martini s̄ noie petri ioh̄is. **P**z qz si
hēcit⁹ s̄ noie petri litigabat corā illo iudice.
7 i illo litigio iuder fecit cū citari. valz citatō.
qz p̄stat d̄ corpe. 7 qz d̄ illo tā iuder qz ps litigās
egit. **I**te dic si nō litigabat corā illo s̄ coiter sic
vocabat. qz tā iuder qz ps litigans se retulit ad
illud corpus. quia sic communiter vocabatur
licet in reueritate alio nomine vocetur. idē si n̄
p̄mūtē sic voce. s̄ ē d̄ illo maleficō vt debito. de
q̄ q̄rit reputat⁹ obnorius. qz tā iuder qz ps ad-
uersa de tali sentit. **N**ō obstat d̄ ysaac qz b̄ndic-
rit iacob 7 anim⁹ referebat sup̄ esau. **R**ā aim⁹
su⁹ ferebat sup̄ illo corpe qd erat iacob. litz cre-
deret qz eet esau. 7 ideo tenuit b̄ndictō i iacob qz
p̄cedebat ex aio 7 facto ipi⁹ ysaac b̄ndicentis

Sec⁹ i citatōe q̄ sit p̄ fūctē 7 nō p̄cedit nūi ex
aio iudicis. l. si. l. d̄ exbi. reo.
Denūciare ē crimē alic⁹ sup̄io: i nūciare. ita qz
p̄positio te: augeat denūciatōez. vt i si. ff. de poli-
ti. l. j. i p̄nci. **P**ossi. at i sū. ti. d̄ accu. 7 rub. d̄ de-
nūc. s. j. dic. denūciatō ē crimis alic⁹ ap̄d iudi-
cē sine inscriptōe legitime facta telatō. ad p̄niaz
agēdā vt aliā legitimaz penā imponēdaz. vt cē
ad vtrūqz. 7 i. s. se. ipe distiguit qndā denūcia-
tōne: dices qz qdā ē denūciatō p̄nialis 7 euāgeli-
ca. 7 ad illā gl̄bz admittit. **Q**uedā vō iudicial'
7 canonica. 7 ad illā n̄ gl̄bz admittit. vide ibi
de illa. 7 in repoz. to. an. c. nouit. d̄ iudi. 7 goff. i
sum. ti. d̄ accu. dic qz mādatū euāgelicū si pecca-
uerit. ij. q. j. ex tēdit solū ad illos qz i m̄gratu sūt
positi siue clerici siue layci. ar. rrrij. q. iij. duo
illa noia. r. vij. q. iij. de p̄sbi. **Q**uo ad alios autē
est p̄sbi. 7 h̄ est verū in p̄cto p̄misso. nā i p̄mis-
tendo oibz ē p̄ceptū. r. vij. q. v. h̄ videtur. **E**t dic
goff. se approbare dictū **P**o. an. 7 qz quilibz ad-
mittat ad denūciandū dū bōo zelo denūciat. d̄
sen. 7 re iudi. cū. i. 7 a. s̄ licz infames 7 irregla-
res. nō tñ admittunt crimiosū. qz sua crimia nō
cozrerint. p̄sumit qz malo zelo denūciat alicā
distiguit tñ dicens denūciatōez de p̄cto cōmis-
so cē euāgelicā. s̄ p̄mittēdo canonicā ad quā gl̄-
ber admittit. vt d̄ agna. spi. tua. **E**t suffic̄ q̄litū
qz noticia. vt in. c. h̄ videt. pal. **N**ec turpitudō
p̄p̄rie obsistit in sp̄sali. **P**reterea nec ipedit
iuramentū p̄cedēs. r. ij. dist. neri. **E**t no. qz nō seq-
tur ille denūciat⁹ est excoicat⁹ publice. 7 ne dū
i iudicialibz s̄ etiā i exiudicialibz euitari. 7 a
legitimis actibz renoueri debz. s̄ excoicat⁹.
quia forte excoicatus nō ē. vt si p̄ appellatōem
legitiaz suia lata sit i eū. nō tñ fuit vt debuit p̄-
secut⁹ appellatōez eādē infra tps ab hoie vt iure
statatū ad ipsam p̄sequendam. c. licet. d̄ sen.
exco. li. vj.
Deniqz no. archi. r. iij. di. deniqz.
Deplano aliqd d̄ fieri qd iuder sine figura et
strepitu iudiciario facit. de cui⁹ vbi significato
habes hodie plene. d̄ s̄. sig. in cle. sepe. archi. de
elect. ca. indemnitatibus. li. vj. super verbo stre-
pitu 7 figura. **E**t de accusa. ca. **S**icut olim. vbi
statuuntur persone ydonee simpliciter de pla-
no absqz vlla iurisdictione solite inuestigan-
tes tē. **S**icitur ergo iuder aliqd facere de pla-
no. quando scilicet non est in consistorio. vt sci-
licet residens in loco quo iudicare consuevit a-
liqualiter instruit⁹ sine iuris solēnitate aliquid
facit. statuit aut vter miat.
Deportare est aliquēz perpetuo exilio damna-
re. sed relegare ad tempus. vt. ff. de interdi. l. re
legatoz. s. d̄ia.

Depositum fm hosti. eo. ti. e. qd custodiendum alii
cui vel alicui fidei datum e' vl' creditum. in q' d'z q'
recepit mariaz diligentia h'c. qz i' deposito p'ra-
bit' reobligato. insti. q. mo. re. p'ra. ob. §. penl.
Et d'z depositum inter clericos. p'modatum vo inf'
vulgares. **R**ei aut' deposite sic' z p'modate d'ni
remnem'. vt. ff. p'modati. l. rei p'modate. **E**t d'z
fm hosti. a de z positum. sic q' p'positio de augeat.
Quel d'z a de. i. deorsu positum als seorsuz positum
scz a deponete. vt ostendat totu fidei eius p'missu
apud que ponit q' ad custodia. z videtur legata
custodia a deponente. **E**st g' aliud pono. aliud
depono. vt. ff. eo. l. j. **Q**uid sit actio depositi di-
recta z p'ria. **R**e. s. actio depositi.
Depositari' e' apd que res aliq' deponit custo-
dienda. ita sumit i' aut'. **S**z id. **L**. de posi. **E**t
differt a seqstro. qz depositari' ad h' p'cise tenet
vt deposito re restituat. **T**enet etiā mariaz di-
ligentia adhibe. s' seqster neutri litiganti tenet p'
cise rem restituē. s' indeterminate illi q' vicerit.
Derelictu d'z illud qd caret possessore. vel qd in
nulli' nomē possessioe. vt insti. d' re. diui. §. h' a
pli'. circa fi.
Derogare e' diminue vl' i' pte tollē vl' detrahere
vt. ff. de ob. sig. l. derogator. **E**t differt ab abro-
gatore ibidē. **R**e. s. abrogare.
Desidere e' discordare.
Desertores dicunt' cleri q' p'rie ecclie m'istris de-
stituti ad alia vicō fuge le trāsserūt vl' p'fugerūt
vt. xxj. q. ij. placuit. z h' fm cano. **S**ed fm leges
desertores dicunt' milites vicio fuge suā malici-
am deserentes. vt. l. eo. ti. l. j. z. ij. l. xij.
Desertu e' loc' nō bitar' penit' neq' cult' vltra
memoria hoim. vt. c. j. de v. sig. l. vj.
Disuetudo z psuetudo d'zunt. fm bar. i. l. d' glo.
ff. de le. sup' v. disuetudine. **N**ā cōsuetudo e'. qn'
fit p' legē p' ipaz psuetudine. **S**z desuetudo qn' nō
vtimur aliq' lege i' iure posita. **D**e h' no. i. pbe.
insti. i. fi. z in glo. l. palle.
Detestari e' absenti denūciare testib' adhibitis
vt. l. subsignatū. §. j. z. l. se. ff. d' v. sig. **A**liē autē
detestari e' facta alicuius abrenūciare. spernere
vel aboiari. seu nō approbare. vl' e' execcare vel
describi res aliquas. z eas q' qles z qnte sunt
scripto p'p'endi. vt. ff. l. palle.
Detestatō e' cū testib' facta denūciatio.
Deans e' vna ps assis. q' ex xj. vncijs p'ficiē. insti.
de here. insti. §. hereditas.
Deus de dit' e' p'riu nomē. c. tāta. d' symonia. sili-
ter deodatu s. eo. ti. c. iij. **E**t sic nomē p'riu di-
uersimode p'ponit'. **Q**uq' ex noie z p'ncipio. qn'
qz ex noie z vbo. **Q**uq' ex p'noie vbo z noie. vt
quovult de'. vt. c. j. de iudi. **N**ec valet argumētū
ad eubmloya nois p'rij. qz ad placitū im po-
nit'. **S**z nois appellatiui qn'z sic. s. negatiue. vt

.l. si qd infūdi vocabulo. ff. de le. j. patet i' noib'
mutuū testamētū.
Dertās e' ps assis q' ex. r. vncijs p'ficiē. nec f' sp'io
cit' totū. vt i. §. palle. **R**e. s. as.
Dyaconus grece d'z miser latine. qz sic i' sa-
cerdote p'secrato. ita in dyacono miserij dispē-
sato h'z. **E**t ypodyacones grece dicūt subdya-
coni latine. qz subiect' p'ceptis leuitaz. **E**t apud
hebreos nabinei vocant'. vt hēs. xxj. di. clericos.
Diascoli vl' dialcoles dicūt iasij. i. dictatores vl'
distinctores legis. h' e' publice rōnis. **E**t fm hoc
accipit' i' glo. de tab. scri. vl' pic. l. li. xj.
Dyadema p'rie e' corona imperialis. **E**t e' solū d'
auro z lapidib' p'ciosis. a dya. i. duo z demō.
qz ex sui rotunditate p'ncipiū demit' z finē. fm io.
an. i. de. romani. de iureiur.
Dyabol' idē e' qd demō. a dya qd e' duo z bol'
morius q' mōrdēs corp' z aiaz. **E**t creat' e' bo-
nus h' ex libero arbitrio fact' e' mal'. imino ad
huc h'z libez arbitriū. h' illud e' tm ad malū. alio
gn nō demeret' z q'ndie peior efficeret'. **S**ilr an-
gelus h'z libez arbitriū q' q'ndie meret' z melior
fit. h' g' ad bonū tm. **D**ō vō h'z libez arbitrium
eq' ad bonū z ad malū. fm glo. xxij. di. i' nomie
d'ni. vbi ter. dic' q' i' p'secratōe ep'i q' d' dū e' p' m' b'
ta. si credat q' dyabolus nō p' ordinatōz h' p' ar-
bitriū fact' e' mal'. qz h' q'libz credē tenet'.
Dictatores olim dicti fuerūt q' sumū mgratuz
gerebāt. qz erat i' maioribus causis snias ferre
seu dictare. vt. ff. d' ori. iur. l. ij. **E**t p'plo dicūt au-
ctores qz creati fuerūt tres a romāis p' cesares
Dicio e' idē qd p'as. vt. ff. d' ori. iur. l. ij. §. capta
z. ij. q. vj. c. a iudicib'. ad fi. inde iurisdicō z cō-
ponit' ab h' noie.
Dieta i' vna significatōe e' cenaculū. q' die magis
q' nocte solēt hoies residē. vt. ff. de dona. l. luci'
Quel domuncula p'structa i' omis pro colligēdis
fructib' seu oblectatōis grā. **I**ta capit' i. l. sena-
tus. §. marcell'. ff. de le. j. **I**n alia vō significati-
one d'z spaciū vni' dici vel lapsus. **T**ercō e' vni-
us dici opatō. **Q**uarto e' vni' dici certa z deter-
minata p'messio. **L**ōtinēt af' dieta legal'. xx. mili-
aria italica.
Dieta vulgaris d'z illa q' h'z fm psuetudinez re-
grōis.
Dictarij dicūt q' i' cenaculo aliō se dirigūt aio
furādī. a dieta fm p'mā significatōez sic dicti. z
sic exponit' i. l. saculari'. i' p'nci. ff. d' edi. edict.
Diffinitia snia. **R**e. j. snia.
Difficile d'z qn'q' qd nullo mō fit. ij. q. vj. biduū.
v. s' aduersus. z glo. fi. d' testi. c. p'ntiū. expoit' de
facili nō. i. nullo mō.
Digestū fm a zo. i. sū. de re. iur. enucli. d'z legal'
liber. q' alio noie vocat' p'adecta. seu liber p' de-
ctaruz. ex eo quia omnes disputationes z deci'

tionem legitimam in se h3. 7 qd vndiq collecto
nez i latus recipit. i cetūgnāgita pene milia v
suū totū op^o pficiēs. 7 i gnāgita libros ptiales
digessit ipator. Collect^o at fuit iste liber ex ve
teri iure qd ab vrbe romana pditū. 7 a romuli
tptibz vsq ad tpa iustiniāni fere p mille 7. cccc.
annos pluse statutū obtinuit. Et extēdebat in
duo milia pene libroz. 7 trecies cētena milia v
suū vlr nroz. vt ptz d ve. iur. enucl. l. ij. §. cum
oia. Quare at pādeca diuisa fuit i tres libros
vl volumia. qz p mū vocat. ff. ver. scdm isortia
tū. terciū. ff. nouū. Rō. qz a duobz impatoribz
nūcupatis b noie fridericus. postea matur^o ru
minatū ē. § scribit p duplex ff. fm qsdā. Bz at
pādeca a pā. i. totū 7 tecta doctrina. qz ibi ē to
ta doctrina oim iuris p sultoz. vt i. §. pal. cū oia
Et i. pbe. insti. Et vōt. ff. ido. qz oia decidenda
ibi digerunt 7 solūnt. fm azo. accur. dy. i pnci.
illi. Et no. Jo. an. i. pbe. cle. q. ff. capit alibi. p
tectoū. rrv. q. ir. aplice. d p se. di. v. ne tles. et
c. pce. Quidā dicūt qz ille lib oliz p duplex de
scribebat. vl p d. 7 g. h. postea p viciū scriptoris
corruptū lit. Sz pma rō apparet melior. i. q. ff.
scribat. p moze oim liberaliuz libroz. p duplex
ff. quis ille due lre nec in pn. nec i si. h^o nois di
gestū ponant. ido. qz ille liber fuit digess^o scda
rio p duos fridericos impatores. a qz cuiuslibet
noie sūpta ē pma lra f. 7 sic erūt duo ff. litz
illa rō alijs n placeat. qz neuter illoz impatoz
aligd fecit. exceptis paucis pstitutōibz positōis i
vltio seu. Dicūt qz viciū scriptoz. Et vn^o illo
rū libroz noiat^o ē infortiatū. qz cū rome eēt stu
diū amittū 7 bononie inoleret. 7 c^o recuperōne
facta. rauenne cū essz amittū ius ē redditū. for
te cū mltā assint qz deat. 7 sic sumit i p val de
Alij dicūt qz fortes leges i eo sunt. sed certe 7 i
veteri. Alij ab inuētoze seu auctoze sic nominatū
dicūt. Et d^o qz noia mgt alia sūt. qre n est d eis
disputandā. qz relingit ptnacibz fm tuliū. Et
qz plura sūt negocia qz vocabula. ff. d pserip. d.
l. natura ei. Alij ab infortiato i ca deo vocabu
lo qd ē dispositō. qz vltie dispositōes in eo sunt
Un. Sū lib fortis disponēs spolia mortis. Et
claus^o portis me discat lector i ortis. Dec i glo.
j. b^o li. Et d^o qz vn^o frideric^o d pdictis q fec au
te. ois pegrini. l. coia. d suc. aut bita 7c. natus
fuit i citate panormitana ex atigissima mliere.
ne credēt ptū eē suppositū publice i medio pal
lacij pepit.
Dignitas qd sit fm archi. patz d p sue. c. j. li. vj.
i glo. 7 bec erat p q ē nobil. Dignitas qnqz idē
ē qd pias. vl pditio. vl p rogata seclaris. vt. rrv.
ij. q. v. ad mstratores. 7. l. d dig. li. rj. Et sic
iudex d^o hē dignitatē. vt. ff. d albo scribē. l. vl.
Et hē nōt. iij. q. iij. i pri. Itē dignitas ē qdam

peminētia ecclie vl i ecclia. c. quis. d ob. sig. v. de
nō. Jo. an. iij. di. teniq. 7 vin. 7 ber. d cle. n re
si. c. ij. 7 d pbe. de. mltā. Et qz modis sumat di
gnitas. no. etiā d rescrip. sedes aplica. i glo. su
per vbo. maiores. q incipit. h qz psonas. Qnqz
aut sumit strict^o p eminētia p rogatiē psonē ec
clesiastice. q p rogata etiā d psonat^o. q p gnosci
tur qn alijs bz p rogatiū i choro vl capitulo.
in optōibz. i pcessiōibz. i vocibz dandis. 7 sili
bus. plusqz alijs canonici sui ordinis. vt i deo. c.
j. d sine. pal. cū si. Et illa cognoscit bis modis.
Primo qn qz bz admistratoez rez ecclie cū iu
risdictōne. Secūdo qn bz nomē dignitatis 7 p
latōez seu p rogatiū tā in choro qz in capitulo.
Tercō qn ex p suetudie ecclie bz alijs i dignita
te. vide archi. vbi s. Etā dignitas significat la
ti^o 7 strict^o fm vsuz eccliaz. nā qd i vna ecclia
ptinet sū noie dignitatis. in alia ptinet noie of
ficij. et ecōtra. put cuiusuis ecclie vsuz bz. Re
pit etiāz latissima significatō p quis excellētia
d. §. cū aliqd relingit pncipi. pnceps morit^o ate
diem legati cedentem. debetur successor. Rō
quia videt^o legatuz esse dignitati significato sū
pto ex b qz relictū est sub nomie dignitatis. Di
gnitas autem nō morit^o. xij. q. ij. liberti. sed ibi
relinquitur auguste. ipsa enim moritur an die
legati cedentem legatum perit. l. cū pncipi. cuz
l. se. ff. d le. ij. Rō qz cū dignitatē n ex se sed ex
augusto habebat. n videt^o ei reling sub noie di
gnitatis sū sub noie pprio. Et p inde ē ac si noie
pprio relictum esset ei. Ideo non datur augusti
succedenti nisi quocūqz alio medio pbabili cō
cluderet volūtas testatoris. Et his bar. decidit
rālē qstōnez. Si relingit epō eo mortuo an diez
debet successor. cū vicarius nō habeat dignita
tem ex se sū ab epō. Et breuē volūtas disponen
tis d^o inspicit. Item ibi cōcedo dno iohanni. vi
det^o pcessū psonē significato sūpto a noie pprio.
Si vero ponit nomē appellatiū tū. videt^o relit
ctū dignitati. Si vero ponitur vtrunqz pprium
7 appellatiū dignitatis. tūc distinguit. Si pro
pprium precedit videtur concedere persone. Si
appellatiū dignitatis vel ecclie precedit tē
dignitati concessam videtur. b p bar. in. l. ciuis
bus. ff. d re. dub.
Dilatō ē tpio i cā p rogatō. Et dilatōnū fm bo
sti. i sū. ti. d dila. §. j. alie sūt citatozie q dāt vō
tō ad cāz aduēndū ad iudicē an lit. ptes. j. qz
cit at^o se p gabit vt veiat i finio 7 nihilomin^o p^o
terminum. vt de offi. dele. consaluit. de quito. ff.
de iu. li. l. ad peremptoria. cum se. vsq ad. l. de
qua re. Et alie sūt restitutorie que dantur his
q spoliati fuerūt seu sunt. vl q dant ad appellan
dū que sūt decē diez vl ad restitutōem i integrū
petē. lā que oim infra annuz vtiles bodie qdris

ennio p̄tinuū dant. vt. **L.** d̄ in integra restitutō
ne. l. si. **Alie** sunt deliberatorie. q̄ dant̄ reis ad
delib̄randū. de glo. **L.** d̄ lit. p̄te. i autē. offerat̄
hodie canonizata. iij. q. iij. **S.** offerat̄. **Alie** sunt
pemptorie. q̄ dant̄ volēti. pbare. d̄ glo. i. l. j. **L.** d̄
dila. **Alie** sūt executorie. q̄ dant̄ cōdemnato ad b̄
q̄ satisfiat̄ de bis. l. ij. **L.** d̄ vsu. **Alie** sunt res
nocatorie. q̄ dant̄ h̄ntibz ius renocādi domū. d̄
glo. habet. l. ij. **S.** legatis. ff. de iudi. **Alie** sūt vo
catorie siue feriales. vt i. l. d̄ ferijs. ff. c. t. z. xv.
q. iij. p̄ totū. **Alie** p̄secutorie. q̄ dant̄ ad appella
tōnem. p̄sequēdā. de glo. i autē. ei q̄ appellat. **L.**
d̄ tēp. app. **Alie** sunt saluatorie vt penitētiales.
alie p̄ceptorie. d̄ app. c. p̄terea. **Alie** electorie. vt
de p̄uersi. p̄iu. c. ex publico. ff. d̄ adop. l. mācipi
oz. z. de elect. ne. p̄ defectu. **Alie** exptorie. vt de
frigi. z. male. laudabilē. **Alie** exemptorie. vt q̄
mat. accu. pos. c. si. z. **L.** d̄ inge. ma. l. diffamari
Alie refutatorie. vt d̄ app. p̄sonas. z. c. **Regis**
ij. z. c. **Sepe** de elect. dudū. de renūc. remens.
Alie exceptorie. s. ad p̄ponēdas exceptōes con
cellas a iure. de excep. pastoral. **Hos** modos z
spēs lat̄. p̄sequit̄ hosti. ibidē. z. spe. eo. ti. z. plu
res addit̄ spe. vide ibidē z. glo. sūme. iij. q. ij. de
clarat̄ notabiliter q̄nqz spēs indutiaz v̄l dilato
nū. **Spe.** at̄ enumerat. xx. i. ti. d̄ dila. **S.** j. **Et** ho
sti. i. sum. e. ti. **S.** j. **Na** restitutorie indutie dabā
tur olīm spoliatis v̄l eiectis z. tādē restitutis. i
fra q̄s a iudiciorz strepitu q̄secebāt. z. erāt n̄ mi
nores sex mēsiū nec maiores āno. iij. q. ij. eiectis
Del veri erāt arbitrarij. c. si ep̄s. e. q. **Et** deli
beratorie dant̄ a n̄ lit. p̄test. **Qu** em̄ citat̄ venit
ad iudicē. porrigit̄ ei libell̄ q̄ oblato. dant̄ a iu
dice indutie. xx. diez. in glo. deliberat̄ re. vt ce
dat vel p̄tendat siue iudicē recuset. **Et** tal̄ excep
tio dilatoria ē ido a n̄ lit. p̄test. p̄ponenda. de re
iudi. cū inē mōasteriū. **Et** exceptio recusatoria
iudicis d̄z p̄ma esse inē dilatorias. q̄ obmissa si
alie p̄ponant̄ ad ip̄am redire n̄ p̄t. nisi ex noua
cā. **Dant̄** etiā a n̄ lit. p̄test. q̄ p̄nales additōnes
indutiaz dicūt. vt. v. q. ij. p̄nti. **Pre**paratorie v̄o
dant̄ p̄ lit. p̄testa. pbare volētibz infra q̄s p̄pa
rēt suas p̄batōes. q̄z spaciū moderādū ē. vt di
cit lex. iij. q. iij. spaciū. **Et** dant̄ tā actori q̄ reo. z
tū semel. vt i. **S.** spaciū p̄al. nisi casus emergat
inopinatus. **Judic**atorie at̄ dant̄ cōdemnatis z
sunt q̄tuor mensiū. de re iudi. qd̄ ad p̄sultatōez
Rec h̄nt locū i causis criminalibz i glo. executio
n̄ deferē nisi i q̄tuor casibz. vt no. **Goff.** d̄ iudi.
S. p̄tibz. **Et** nota q̄ i civilibz causis. p̄ q̄libz cā
necēria dant̄ vnica dilato. i criminalibz v̄o tres
sūt reo. z. due actori. bec ex goff. i sū. eo. ti.
Dilatō p̄t etiā sic describi fm bal. **Est** t̄pus qd̄
bz certū p̄ncipiū z certū finē. **Al** sic. est t̄ps da
tū a lege v̄l a iudice p̄tibz ad remēdū. **Et** talis

ē duplex. s. p̄ma q̄ dant̄ ab hoīe vel a iudice. **Se**
cūda q̄ dant̄ a iure v̄l a lege. vt p̄tz i rub. d̄ ferijs
Dilapidare ē res v̄l bona p̄digaliē z indifferē
ter erogare. fm qd̄ notat archi. de rescrip. sta
tutū. li. vj. z. d̄ elec. qz sepe. co. li. z. sic sumit̄ i. l.
si p̄ ea. **L.** mādati. z. ff. d̄ mio. l. vez. circa finē.
Dilitē est latē. inde dilitecē frequētatiū. z. vtū
mltū ozatores dicētes. vñ tibi scribēdi capescāt
erordia mea sane rōes dilitecāt. **Et** b̄ i. l. dies
festo. **L.** d̄ ser. vbi d̄z taceat aptio. aduocatō di
litescat. z. veit a v̄bo dilite a dis z. latē.
Diminutō capitū. **Re.** s. capitū d̄minutio.
Dyocesis fm archi. de rescrip. statutū li. vj. d̄
distictio v̄l diuisio siue gubernatio. qz diuisa et
diuersa ē ab ecclia alteri ep̄atus. z. p̄missa gub̄
natōni vni. vt p̄tz vj. q. j. ep̄m. z. xvj. q. iij. q̄cum
qz. z. c. l. z. c. inf. z. ibidē not. d̄ tēp. ordi. c. eos.
li. vj. **Aliq̄** sumit̄ p̄ regiōe v̄l p̄uintia. **Et** sic
forte capit̄ i. l. p̄sides. **L.** de offi. recto. p̄ui. **Ali**
q̄ sumit̄ p̄ puicia. etiā interdū p̄ prochia. v̄
de b̄ archi. ibidē. z. vj. q. j. ep̄s. **Et** d̄z a dya. i.
duo z. cesio. i. sepatio. qz sepat̄ duas iurisdic
tōnes. **Et** nota q̄ appellatōe dyoces̄ nō p̄bendit̄
ciuitas. qz digni. sub miori p̄bendi n̄ d̄z. **Sed**
ciuitas dignior ē dyoces̄. **Sz** appellatōe ciuita
tis h̄ dyoces̄ p̄bendit̄. vt no. i. c. rudolfus. d̄
rescrip. **Et** q̄ nomē ordinari. p̄la p̄p̄bedat q̄
nomē dyocesanus. vide glo. ij. cle. i. d̄ vi. z. bo
nes. cle. **Et** meli. glo. i v̄bo dyocesanis. i. cle. j.
de iurepatro.
Dipondū ē genus pōderis leuissimi ex duobz
asibz p̄positi. vt dic̄ beda sup illd̄ luc. xij. nonne
q̄nqz passerēs veniūt dipondio. **Del** ē as dupli
catus videlicz. xxij. vncie. **Et** no. in sti. d̄ bere.
in sti. **S.** si p̄les vncie. **Et** qd̄ i numeris ē vnū. h̄
pōderibz ē as. qd̄ duo h̄z dypondia. **Et** d̄z a dya
qd̄ ē duo z. pondus. q̄si duplex pōdus leuissimi
pōderio.
Directū v̄bū ē qd̄ significat ille cui flingē vel i
quē dispōit̄ sua māu r̄cipiat. **Sz** obliquū v̄bū
ē qd̄ significat vt d̄ māu aler̄ accipiat. **Et** p̄mūe
v̄bū ē. qd̄ virāqz significatōez h̄z. v̄. g. directū v̄bū
vt i s̄tituo. qz significat q̄ i s̄titut̄ sua z. n̄ alterius
manu accipiat. ff. de here. in sti. per totū ti. **Idē**
in verbo beres esto co. ti. z. in v̄bo accrescat. vt i
ti. **L.** q̄n̄ n̄ pe. pa. pet. ac. **Idem** i verbis. accipit̄
at. lego. capiat. qz sunt directe significātia. **Ob**
liquum verbum vt restitutus. l. restituta. z. p̄ to
tū ti. ff. ad trebel. **Item** ibi volo q̄ talem beres
tem recipias. qz tūc p̄ fideicommissum ps beredi
tatis est illi restituenda. l. p̄sillum. **S.** si. ff. dele.
iij. **Idem** ibi rogo vt ticiūm heredem facias. l.
ex facto. in p̄nci. ff. ad trebel. **Na** p̄ b̄ videt̄ velle
z. intelligere. qz hereditatem suam sibi i s̄tituat.
z. sic non directe beredem illum faciat. **Idem**

in vbo def. l. fundi trebatōi. ff. de vsu 7 vsufruc.
l. Et breuē oē vbu significās qd qd de manu al
teri accipiat. est obliquū de p̄muni vbo vt s̄bstit
tuo. **Nā** si pagan⁹ s̄bstituit filio impuberi q̄ncū
q̄ decesserit. p̄ vbu s̄bstituo bec s̄bstitūtō ē s̄dī
p̄missaria. vt no. in. l. cēturio. ff. d. vulg. s̄bstit. **Si**
af s̄bstituit filio si heres nō erit s̄bstitūt⁹. ad
mittit̄ ex directo suo iure. **Est** q̄ p̄mūe. qz h̄ vtrā
q̄ significatōz 7 rōez q̄re nō est directū sic illud
vbu instituo. de h̄ p̄ bar. in p̄alle. l. cēturio. quia
magis generale ē. **Nā** in loco alteri q̄litercūq̄
posit⁹ de s̄bstitūt⁹ etiā in singlaribz legatis. **Se**
cus d̄ vbo instituo. **Idē** in his vobis p̄ciat. p̄tie
at. habeat. retineat. remaneat. reuertat. deuol
uat. puertat. succedat. **Et** breuē qd cūq̄ verbū
significat sic vtroq̄ mō. qz qd sua manu habeat
vt ab alia. d̄ p̄mune vt no. bar. in. l. cēturio p̄al.
Depositū in vno vtrūq̄ significet vel t̄m illa vt
etiā disposita in alia. **Distingue** aut factū est de
negādo in vno. 7 q̄ris an significet p̄cessionē in
alio. 7 ecōtra factū ē decōcedendo in vno 7 q̄ris
an significet denegatōz in alio. **Secūdo** si disposi
tū in vno h̄t easū significatū a cōtrario sensu. an
significet dispositōz p̄traria in illo casu. **Tercio**
si est dispositū in fauore an significet dispositū i
odiū vel ecōtra. **Quarto** an dispositū i vno sim
p̄l̄t significet extēsiōz in alio. **Pro** q̄ notandū. li
cet regula sit. qz dispositū sit in vno significet t̄m
in illo. qz illud p̄tinet qd significat. **Quq̄** tantū
significatū extēdit̄ put ex q̄uis mō significādi. p̄
babili p̄cludit̄. **Qu** ad p̄mū q̄sitū dicēdo r̄ndet̄.
qz dispositū denegādo in vno significat p̄cessiōz
i alio 7 c. d. g. **Testator** dicit lego domū excepto
tali instrumēto. p̄ h̄ denegatū significat in alijs
instrumētis p̄cessū. l. q̄sitū. S. idē r̄ndit̄. d. deniq̄
ff. de here. insti. **Itē** ibi mutuo denegat̄ cē. pu
ratorē 7 pupillo testē significat qz alijs p̄cedit̄.
Idē dic̄ in oibz edictis p̄hibitorijs. l. cū p̄tor. ff.
de iudi. **Nā** qd de vno negat̄ d̄ alio p̄cedit̄. xv.
dist. qual. xv. q. iii. ex eo. **Similit̄** p̄cessū in vno
significat denegatū in alio. qz ecōtra qd de vno
p̄cedit̄ de alio negare videt̄. l. cū ita legatū. ff. de
cōdi. 7 demō. **Et** nota in. c. nōne. de p̄sū. 7. l. q̄si
tū. S. j. ff. de sun. instru. instruē. q̄ le. ver. g. **Te**
stator di. sic lego duas statuas marmoreas 7 oē
marmor. p̄ h̄ qz dicit duas statuas videt̄ denega
re de alijs statuis. nec p̄bendunt̄ sub illis verb
generalibz 7 oē marmor. vt. l. cū heres. S. j. ff. de
le. iii. **Itē** vbi collegiū p̄cedit̄ alijs. alijs videt̄
denegatū. vt in ti. de coll. illi. **Item** vbi muli
er. p̄ bonis p̄afernalibz. i. bonis q̄ tradit marito
sup̄ dotem 7 non p̄ dotē. si sibi p̄uidet̄ qz aliq̄ue
res sint p̄ignori obligate; tunc alie res mariti n̄
sūt sibi p̄ignori obligate. **Et** t̄m si sibi n̄ p̄uideret
oēs essent sibi obligate p̄ignori. 7 sic dispositū i

vno opat̄ denegatōz. vt. l. fi. l. de pact. **Itē** ibi
in secūdo casu r̄ndet̄ qz dispositū in vno si habeat
casū signatū a p̄trario sensu. t̄m significat dispo
sitōem p̄traria in illo casu. d. g. **Debes** mihi pe
cuniā pure iussu meo. p̄missi ticio sub p̄ditōne si
ex alia venerit dispositū videt̄ id qd sub p̄traria
dispositōe. l. si nō venerit eā mihi nō debeas. **Et**
illa dispositō p̄traria: contrario nō tollit̄ casū ex
illis vobis dispositōis seu ex eoz significato ex p̄l
so. s̄ aliunde vt. l. pecuniā. ff. si cer. per. **Idē** lega
tū pure ad ep̄atū s̄b p̄ditōe sub p̄traria p̄ditione
datū eē intelligit̄. vt. l. aliq̄n i fine. ff. d̄ p̄di. 7 de
mon. vbi ter. nō dicit. datū ē: s̄ datum intelligit̄
fa. qd no. glo. in. l. apud antiquos sup̄ verbo p̄ie
cturam. l. de fur. **Itē** ibi dādo dotē mulieri. s̄
puloz mihi r̄ddi. si p̄ diuortū matrimonij fuerit
solutū. h̄ casū in casu p̄trario sez si fuerit solutuz
nō p̄ diuortū s̄ p̄ morte. nihil videor disponere
l. si cu dotē. ff. solu. ma. **Itē** ibi p̄uenticulā illicita
fieri p̄hibem⁹ extra ecclia. l. p̄uenticulā. l. d̄ ep̄i
sco. 7 cle. **Nō** id sequit̄. qz in ecclia p̄mittat̄ fieri
qz p̄tra rōem naturalē 7 civilē ē 7 sic bec vba c̄
eccliam ibi nihil opant̄ sed ibi ponūt̄. qz d̄ facto
nō fiebat in ecclijs s̄ extra in p̄uatis domibz. **Et**
sic lex p̄hibet moribz vrientē. qz qd medicamēta
moribz s̄ exhibet̄ iura negotijs. **In** aut. bec p̄li
tu. ano. p̄litū. i. p̄n. coll. viij. fa. c. vt p̄litū cret̄. l.
dis. **Itē** i tercio mēbro r̄ndet̄. qz i disposito i fauo
rē significat etiā dispositū in lesione. vt si p̄tra
bēdo tecū societate. dico paciscēdo qz hēo duas
ptes lucri. 7 tu tercia: significat alia dispositio.
qz etiā habeo duas ptes dāni 7 tu tercia in s̄i. p̄
locio. S. illud 7 sic significat dispositō rectoriua
dispositi in lesione disponētis seu paciscētis sui
fauore. **Et** h̄ decidit̄ q̄litio talis. qz qz impetrauit
grāz ad p̄bēdas integras. nō h̄t gram ad semi
p̄bēdas. qz i semi p̄bēdis nihil ē dispositū. **Itē**
iudei nō p̄nt p̄ueniri die sabbati 7 nō p̄nt p̄ueni
re. l. de iudeis. l. die sabbato vtrūq̄. l. nō posse
p̄uenire. nec posse p̄ueniri disposit̄ ex p̄sse 7 signi
ficat̄ ex vobis dispositiuis. **Nec** hoc dispositū qz
nō possunt p̄ueniri rectorq̄ in eoz lesione qz n̄ pos
sunt p̄uenire. qz disposito vtrūq̄ p̄tinet. q̄ nihil si
gnificat aliūde. **Idē** dicēdū i disposito i odiū. s.
qz eē significet fauore. vt alijs ē ifamis ecce odi
um. 7 seq̄t̄ fauor qz nō p̄pellit̄ eē tellis. **Itē** in re
legato qz etiā n̄ testificat̄. **Ad** q̄rtū membz respō
det̄ affirmatiue. qz dispositū i vno simplicit̄ etiā
significat extēsiōne i alio. vt qz p̄cedit̄ alteri i s̄i
do suo aq̄baustū. etiā intelligit̄ p̄cedere seruitutē
itineris ad aquebaustuz. l. item. S. j. ff. de serui
rusti. p̄edio.
Distributiū d̄ qd distributōez significat. 7 h̄
diuersimode. put diuersitas subiecte materie vt
aliud me. h̄i. p̄babile habet diuersificāe. ver. g.

ennio p̄tinuū dant. vt. **L.** d̄ in integra restitutō
ne. l. si. **Alie** sunt deliberatorie. q̄ dant̄ reis ad
delib̄randū. de glo. **L.** d̄ lit. p̄te. i autē. offerat̄
hodie canonizata. iij. q. iij. **S.** offerat̄. **Alie** sunt
pemptorie. q̄ dant̄ volēti. pbare. d̄ glo. i. l. j. **L.** d̄
dila. **Alie** sūt executorie. q̄ dant̄ cōdemnato ad b̄
q̄ satisfiat̄ de bis. l. ij. **L.** d̄ vsu. **Alie** sunt res
nocatorie. q̄ dant̄ h̄ntibz ius renocādi donū. d̄
glo. habet. l. ij. **S.** legatis. ff. de iudi. **Alie** sūt vo
catorie siue feriales. vt i. l. d̄ ferijs. ff. c. t. z. xv.
q. iij. p̄ totū. **Alie** p̄secutorie. q̄ dant̄ ad appella
tōnem. p̄sequēdā. de glo. i autē. ei q̄ appellat. **L.**
d̄ tēp. app. **Alie** sunt saluatorie vt penitētiales.
alie p̄ceptorie. d̄ app. c. p̄terea. **Alie** electorie. vt
de p̄uersi. p̄iu. c. ex publico. ff. d̄ adop. l. mācipi
oz. z. de elect. ne. p̄ defectu. **Alie** exptorie. vt de
frigi. z. male. laudabilē. **Alie** exemptorie. vt q̄
mae. accu. pos. c. si. z. **L.** d̄ inge. ma. l. diffamari
Alie refutatorie. vt d̄ app. p̄sonas. z. c. **Regis**
ij. z. c. **Sepe** de elect. dudū. de renūc. remens.
Alie exceptorie. s. ad p̄ponēdas exceptōes con
cellas a iure. de excep. pastoral. **Hos** modos z
spēs lat̄. p̄sequit̄ hosti. ibidē. z. spe. eo. ti. z. plu
res addit̄ spe. vide ibidē z. glo. sūme. iij. q. ij. de
clarat̄ notabiliter q̄nqz spēs indutiaz v̄ dilato
nū. **Spe.** at̄ enumerat. xx. i. ti. d̄ dila. **S.** j. **Et** ho
sti. i. sum. e. ti. **S.** j. **Na** restitutorie indutie dabā
tur olīm spoliatis v̄ eiectis z. tādē restitutis. i
fra q̄s a iudiciorz strepitu q̄secebāt. z. erāt n̄ mi
nores sex mēsiū nec maiores āno. iij. q. ij. eiectis
Del veri erāt arbitrarij. c. si ep̄s. e. q. **Et** deli
beratorie dant̄ a n̄ lit. p̄test. **Qu** em̄ citat̄ venit
ad iudicē. porrigit̄ ei libell̄ q̄ oblato. dant̄ a iu
dice indutie. xx. diez. in glo. deliberat̄ re^o vt ce
dat vel p̄tendat siue iudicē recuset. **Et** tal̄ excep
tio dilatoria ē ido a n̄ lit. p̄test. p̄ponenda. de re
iudi. cū inē mōasteriū. **Et** exceptio recusatoria
iudicis d̄ p̄ma esse inē dilatorias. q̄ obmissa si
alie p̄ponant̄ ad ip̄am redire n̄ p̄t. nisi ex noua
cā. **Dant̄** etiā a n̄ lit. p̄test. q̄ p̄nales additōnes
indutiaz dicūt. vt. v. q. ij. p̄nti. **Pre**paratorie v̄o
dant̄ p̄ lit. p̄testa. pbare volētibz infra q̄s p̄pa
rēt suas p̄batōes. q̄z spaciū moderādū ē. vt di
cit lex. iij. q. iij. spaciū. **Et** dant̄ tā actori q̄ reo. z
tū semel. vt i. **S.** spaciū p̄al. nisi casus emergat
inopinatus. **Judic**atorie at̄ dant̄ cōdemnatis z
sunt q̄tuor mensiū. de re iudi. q̄ ad p̄sultatōez
Rec h̄nt locū i causis criminalibz i glo. executio
n̄ deferē nisi i q̄tuor casibz. vt no. **Goff.** d̄ iudi.
S. p̄tibz. **Et** nota q̄ i civilibz causis. p̄ q̄libz cā
necēria dant̄ vnica dilatō. i criminalibz v̄o tres
sūt reo. z. due actori. bec ex goff. i sū. eo. ti.
Dilatō p̄t etiā sic describi fm bal. **Est** t̄pus q̄d
bz certū p̄ncipiū z certū finē. **Al** sic. est t̄ps da
tū a lege v̄ a iudice p̄tibz ad remēdū. **Et** talis

ē duplex. s. p̄ma q̄ dant̄ ab hoīe vel a iudice. **Se**
cūda q̄ dant̄ a iure v̄ a lege. vt p̄tz i rub. d̄ ferijs
Dilapidare ē res v̄ bona p̄digaliē z indifferē
ter erogare. fm q̄d notat archi. de rescrip. sta
tutū. li. vj. z. d̄ elec. qz sepe. co. li. z. sic sumit̄ i. l.
si p̄ ea. **L.** mādati. z. ff. d̄ mio. l. vez. circa finē.
Dilitē est latē. inde dilitecē frequētatiū. z. vtū
mltū ozatores dicētes. vñ tibi scribēdi capescāt
erordia mea sane rōes dilitecāt. **Et** b̄ i. l. dies
festo. **L.** d̄ ser. vbi d̄z taceat aptio. aduocatō di
litescat. z. veit a v̄bo dilite a dis z. latē.
Diminutō capitis. **Re.** s. capitis diminutio.
Dyocesis fm archi. de rescrip. statutū li. vj. d̄
distictio v̄ diuisio siue gubernatio. qz diuisa et
diuersa ē ab ecclia alteri^o ep̄atus. z. p̄missa gub̄
natōni vni^o. vt p̄tz vj. q. j. ep̄m. z. xvj. q. iij. q̄cum
qz. z. c. l3. z. c. inf. z. ibidē not. d̄ tēp. ordi. c. eos.
li. vj. **Aliq̄** sumit̄ p̄ regiōe v̄ p̄uintia. **Et** sic
forte capit̄ i. l. p̄sides. **L.** de offi. recto. p̄ui. **Ali**
q̄ sumit̄ p̄ puicia. etiā interdū p̄ prochia. v̄
de b̄ archi. ibidē. z. vj. q. j. ep̄s. **Et** d̄ a dya. i.
duo z. cesio. i. sepatio. qz sepat̄ duas iurisdic
tōnes. **Et** nota q̄ appellatōe dyoces^o nō p̄bendit̄
ciuitas. qz digni^o sub miori p̄bendi n̄ d̄z. **Sed**
ciuitas dignior ē dyocesi. **Sz** appellatōe ciuita
tis b̄ dyoces^o p̄bendit̄. vt no. i. c. rudolfus. d̄
rescrip. **Et** q̄ nomē ordinari^o p̄la p̄p̄bedat q̄
nomen dyocesanus. vide glo. ij. cle. i. d̄ vi. z. bo
nes. cle. **Et** meli^o glo. i v̄bo dyocesanis. i. cle. j.
de iurepatro.
Dipondio ē genus p̄deris leuissimi ex duobz
assibz p̄positi. vt dic̄ beda sup̄ illd̄ luc. xij. nonne
q̄nqz passerēs veniūt dipondio. **Del** ē as dupli
catus videlicz. xxij. vncie. **Et** no. in sti. d̄ bere.
in sti. **S.** si p̄les vncie. **Et** q̄d i numeris ē vnū. b̄ i
p̄dentibz ē as. q̄d duo bz v̄p̄odia. **Et** d̄ a dya
q̄d ē duo z. pondus. q̄si duplex p̄odus leuissimi
p̄deris.
Directū v̄bū ē q̄d significat ille cui flingē vel i
quē dispōit̄ sua māu r̄cipiat̄. **Sz** obliquū v̄buz
ē q̄d significat vt d̄ māu aler^o accipiat̄. **Et** p̄mūe
v̄bū ē. q̄d virāqz significatōez bz. d̄. g. directū v̄bū
vt i s̄tituo. qz significat q̄ i s̄titut^o sua z. n̄ alterius
manu accipiat̄. ff. de here. in sti. per totū ti. **Idē**
in verbo beres esto co. ti. z. in v̄bo accrescat. vt i
ti. **L.** q̄n̄ n̄ pe. pa. pet. ac. **Idem** i verbis. accipit̄
at. lego. capiat̄. qz sunt directe significātia. **Ob**
liquum verbum vt restitutus. l. restituta. z. p̄ to
tū ti. ff. ad trebel. **Item** ibi volo q̄ talem beres
tem recipias. qz tūc p̄ fideicommissum ps beredi
tatis est illi restituenda. l. p̄sillum. **S.** si. ff. dele.
iij. **Idem** ibi rogo vt ticiūm heredem facias. l.
ex facto. in p̄nci. ff. ad trebel. **Na** p̄ b̄ videt̄ velle
z. intelligere. qz hereditatem suam sibi i s̄tituat.
z. sic non directe heredem illum faciat. **Idem**

ralē equitatē. 7 rōabiliē. **N**ā qui p alijs laborat
premiat. 7 plā sentiet qmoda q habuit onera. vt
in reg. q sentit on. 7c. de reg. iur. lib. vi.

Disputare est allegare. vt vicz intētōz suā p pba
tōes i iudiciū deductas oñdere 7 eā viribz asse
uerare 7 roborare. vt. ir. q. iij. aliozuz 7. xxij. q.
viii. puenior 7 de si. instru. inf dilectos. 7 de re iu
di. abbate sane li. vj. cū similibz. **Q** aut bñdī
allegatōes 7 disputatōes fieri debeāt sup testibz
7 alijs actibz: ptz i. c. cauf. de testi. 7 in aut. e. ti.
§. ga cum similibz. **D**e hac materia vide spe.
ti. de dispu. §. allegare.

Distrabere est vendere vt. ff. de pben. emptō. et
vendi. l. si ita distrabit. 7 l. rē alienā. 7 l. q̄tēs
eo. ti. cum multis similibz.

Diuertere est discedere diuortio. i. ptractuz ma
trimoniū sepaze. **U**n dī mulier diuertit se a viro
suo vt. l. iij. ff. de diuoz. 7 l. si ita filia. ff. codē ti.

Diuinatio accipit triplr. **P**rimo p scia theologie
a q̄ theologi dicunt diuini. **S**ecdo p scia infusa
a deo. 7 sic accipit puer. xlij. c. diuinitō in labijs
regis. nā i iudicio nō errauit os e⁹ 7c. **T**ercio p
scia magica vel fallaci pbanatōe vl pphetizati
one. ga falli pphete 7 magi fingūt se puidere vl
pscire futura. ita capiūt i. l. nemo. **A**. de male. et
mathe. 7c. 7 sic dī diuinitō a diuio. as. are. i. va
ticinari vl futura p̄dicere. **S**en⁹ at diuinitōis a
plis ferē eē ablatū. 7 diuini dicti sūt q̄i deo ple
ni. **S**ū at duo genera diuinitōis e⁹ qdā q̄tuoz
dixerūt eē genera. **E**t bñt hec oia. xxvj. q. iij. c. j. i
p̄nci.

Diuortium fm goff. 7 hosti. i. sum. eo. ti. §. j. est
inter virz 7 mulierē legitime facta sepatō. **E**t dī
legittime. i. q̄s de p̄iunxit bō nō sepat. l. violenē
7 absq̄ rōe. **N**ō em bō sepat q̄s pena dānat. q̄s
reat⁹ accusat. q̄s maleficiū coartat. xxvij. q. ij. q̄s
de. 7 de p̄lang. 7 affini. c. de infidelibz. **E**t dī a
diuersitate mentiū. qz bi q̄ matrimoniuz distra
būt i diuersas ptes eūt vt. ff. e. ti. l. j. 7. ij. 7. ff. de
ver. sig. l. inf stupz. §. diuortiu. 7 l. inf diuortiu
Sic § dicitū est a diuortiatō. qz i veritate diuer
se sūt mētes diuortiatōz q̄ p̄i erāt p̄iuncte vnito
rū q̄e etiā repudium dici solet. ff. e. ti. per to. 7
l. de repu.

Diuus idem est q̄ sacer vel diuinus.

Diuale acci pe. i. eplaz impialē p q̄ reuelata est
q̄ntitas q̄ solita erat dani i ordiatōe p̄ntificis.

Dies est duplex naturalis 7 artificial. **N**atura
lis ē q̄ more romano incipit a media nocte. 7 al
tera sequēti media nocte finit. l. romano more.
ff. de ser. **E**t significat put quis significādi mo
d⁹ declarat. **N**ā ibi herede istituo ex die tali vsq̄
ad diē talē. dies nihil fac: qz tollit dies 7 dispo
sitō remāeat pura. l. hereditas. ff. de here. insti.

Sitr ibi p̄stiuo p̄dio tuo seruitutē tali die vsq̄

ad talē diē. ff. de serui. l. iij. **R**ō. qz b casu 7 p̄ce.
sic ciuilit̄r disponit vt nihil significet ip̄o iure.
b̄ in effectu. **I**te ibi p̄mitto tibi ascēdere capitoli
um p̄ma die q̄ mortu⁹ ero. nihil significat: qz ibi
iecta materia significare nō dat. **S**ed ibi lego ti
bi fundū p̄ decēdiū p̄ hāc diei appositōz impedi
tur trāslatio dñij. vt i. l. sempromi. ff. de usufru
ctu. lega. 7 tñ ibi p̄mitto tibi. r. post decēdiū nō
impedit obligatō. l. ceterim. ff. de verboz obli
ga. 7 ita dies apposita significat ibi dominiū im
pediri. hic aut non significat obligationē impe
diri. b̄ tñ executionem. sed q̄ sit rō diuersitatis:
doct. se multū inuoluūt. p̄ tñ dici ista rō. qz si im
pediret obligatō nulla eēt p̄missio vel legatum.
nā ad id tēpus trahi nō p̄t. **S**ecus in p̄ditione
q̄ d̄ sui natura retrorabit. sed dies certa nō p̄t
sic retrorabi i dñio. 7 sic dies optime impedit
dominiū trāslatōz. **I**te ibi p̄mitto tibi qua die mī
bi placebit. valet dispositō. qz dies seu temp⁹ p̄t
poni i voluntate obligādi licz nō ip̄e act⁹. **E**tiaz
dies incert⁹ p̄ p̄ditōe b̄. vt in. l. dies incert⁹. ff.
de p̄dic. 7 de iud.

Dicitice sunt colūne eccie in glo imagies patz i
suo cathologo ponunt. **D**el sunt tabule scriben
di vl pingendi a dicto dicte.

Docibilis pprie dī liber. **S**ed docilis est bō
doctrinalis. ponit tñ vnū p̄ reliq̄. xxij. di. **Q**ui
eps. in p̄nci. **E**t petrus in epistola. erunt oēs do
ciles deo. xxvj. di. §. ecce.

Dodrās ē qdā ps affis q̄ ex nouē vncijs p̄ficitur
nec dī ad totū. vt isti. d̄ here. insti. §. hereditas.

Doli actio. **R**e. sup. **A**ctio de dolo.

Dolus mal⁹ fm hosti. eo. ti. i. sum. 7 goff. ē calli
ditas fallacia aut machinatō ad circūueniēdū
decipiēdū seu fallendū altez adhibita. vt. ff. eo.
ti. l. j. §. j. **E**t p̄mittit calliditas talis i tacēdo vl
dissimilādo. **U**n salomō q̄ dissimilat iniuriam
callidissim⁹ ē. **E**t p̄t poni exemplū i venditore. si
sciebat seruitutē deberi vl rē alienā vel aliq̄ obli
gatā eē. nec certificauit emptorē. teneē ei qz dolo
malo versat⁹ ē. d̄ hoc de rescrip. ca. sup lris. xxv.
q. ij. p̄scriptū. **S**ed fallacia p̄mittit in mentēdo
7 falsū asserēdo p̄tra p̄sciaz. **U**n Aug. **D**edacū
est falsa vocis significatō cū intētōe fallēdi. xx
ij. q. ij. §. ille §. **M**achinatō p̄mittit ex pte verbo
rū. xxij. q. v. queqz arte verboz. **N**ā machinatio
est occulta insidiatō. **D**icit aut dol⁹ mal⁹ ad dis
ferētā doli boni. **N**ā dolus bon⁹ ē q̄ aduersus
latronē vel inimicū quis machinat. multo forti⁹
in hostē publicū. xxij. q. ij. vtilē 7. c. querit 7. xx
ij. q. v. ij. vt pridē. ff. de le. ij. l. cum p̄. §. ucia. ad
fi. **E**t talis dolus fraudē excludit. ff. de le. ij. l. p̄
al. **E**st tñ hosti fides seruāda fidē seruāti. xxij.
q. j. noli exstimare. sed frāgēti fidē fides frāgē
cidē. vt. l. de pact. l. petende. in glosa accur. vñ

veteres dolum bonū vocabāt solertiā. vt. ff. e. ti.
.l. i. §. nō fuit. **Q**uā dicim⁹ ille ē bone indolis q̄si
bonum dolum intus habens. i. ingenū z soler-
tiam. **I**nde z salomon in iudicādo meretrices
bonū dolum adhibuit. i. ingenū de p̄sump. c. affer-
te. **I**tē dolum bon⁹ fraudē excludit p̄al. l. cum p̄
Item dolum fraus z simulatio sunt nomina res-
atuū q̄ nūq̄ p̄mittunt a canone. **E**t q̄ peccat non
peccat de legis auctoritate. xxij. q. iij. q. peccat.
Et vñ simulatō ē de his q̄ vi me. vt cau. fi. **Q**uā
Nihil refert armis p̄tingat palma dolo vt. **N**ā
dolum est virt⁹ quā quis in hoste regrit. **S**ed ne-
dum q̄s alienā p̄fidia arguat p̄p̄iam fidem sol-
uat. xxij. q. iij. in oēs. z quō ex dolo dat actio do-
li que dicit subsidia. cū nullum aliud reme-
diū sup̄est. de hoc vide **G**off. **E**t nota differentiā
inter ista ḡnq̄ noīa. dolum. lata culpa. levis cul-
pa. leuissima culpa. z cas⁹ fortuit⁹. **N**ā dolum est
inuidiosa vel studiosa machiatō ad aliq̄m dēci-
piendū. vt supradictū est de dolo malo. obīḡtia
Deposuit penes me libz. z ego dolose ad fines
q̄ titiū quē scio fu rē esse. z q̄ vult furari libz tu-
um in domo mea intrare faciā. dimitto ostiū ap-
tum vt intret z furef. ego teneor de deposito sub-
tracto. qz p̄misi dolum. **S**ed lata culpa est nō intel-
ligere q̄ oēs intelligūt. vñ nescire q̄ oēs sciūt. vñ
q̄ maior p̄scit. **A**uis culpa ē delidia vñ negli-
gētia. **S**ed leuissima culpa ē q̄ aliq̄m mō potuit
p̄videri. **E**t casus fortuit⁹ ē inopinat⁹. qz rei eue-
tus q̄ a nullo diligētī potuit p̄caueri. vt inunda-
tio. naufragiū. ruina. incēdiū. tempestas incur-
sus latronū. **D**e quibz insti. g. mo. re. p̄tra. obli.
§. **I**tē bis cui. **E**t ibi meli⁹ q̄ aliq̄ alia. l. 7. **L**. d.
pig. ac. l. q̄ fortuitis. **E**t q̄n dolum adhibet re⁹. in-
telligēda sūt vba fm q̄ actor intelligit. als dnt i-
telligi vba i p̄prio sensu. de spon. c. ex lris. in tex-
tu z glo. **I**tē q̄ dolum obīgit dolum p̄babit. l. q̄tiens
.ff. de p̄ba. h̄ tñ vallit in pastore. q̄ negat suo do-
lo vel negligētia ouē perisse. z i custode carceris
ar. ff. de eden. l. si q̄s. §. vltimo. **I**tē dolum ē fraus
z nō ecōuerso. ff. de pac. l. iure gen. §. dolo. **S**ed
p̄tra. ff. de re iur. l. fraudē vbi d̄. q̄ fraus nō fit si-
ne dolo. **S**o. fraus fit dupl̄r. **Q**uo mō de re. cuz
p̄silio. z sic nūq̄ fit sine dolo. **A**liomō de re sine
p̄silio. vt quando aliquis decepit aliquem re ipsa
ignoranter. z sic fit sine dolo.
Dolicapax est prim⁹ pubertati. l. q̄n maas habz
vndecim ānos z dimidiū. tunc em̄ potest delinq̄
re p̄terq̄ in adulterio fm accur. **F**emina vero q̄n
h̄ nouē z dimidiū ānos. vt notat. ff. de re. iur. l.
pupillis. **A**ug. vero dicit in eplā ad renatuz. q̄
puer dicitur dolicapax cum est septem annorū
quia tunc mentiri z verum loqui potest. **D**e hoc
notat in. c. omnis vtriusq̄ sexus. de pe. z remis-
sionibus.

Domestici sunt. libertus. colonus. ascripticius.
mercenarius. omnes de familia alicui⁹. siue sint
liberti siue non. z oēs familiares q̄ habitant cū
aliquo z vxor. **E**t qui sunt in eius potestate z p̄-
ping. **D**e h̄ vide p̄cor. in glo. sum. iij. q. v.
Domestici iudices dicit esse ex quibz p̄ magna
pte ius pendet z p̄siliū. hi etiā dicunt assessores
eo qd̄ assident iudici z in cause p̄gnitione suum
p̄bent p̄siliū vel officium. vt p̄tz ex rub. **L**. d. as-
ses. **Q**ui aut̄ dicant̄ domestici ipi⁹ iudicis no. ff.
e. ti. l. iij. in glosa. vt sui milites. **R**e. supra assel-
sores.
Domicilium alicuius est ibi vbi maiorem par-
tem fortune sue constituit. vel magnam partem
bonorum suorum. **N**el si ibi habet lazem. id est
familiam. vt. **L**. de inco. z censu. l. si ciues. li. x.
Nel si ibi nihil haberet assidue tamen ibi con-
uersatur. **S**ola tamen domus nō cōstituit domi-
cilium. sed magis ibi erit. vbi quis summam res-
rum suarum constituit. vnde rursus discursus
nō sit. vnde cum profectus fuerit peregrinari vi-
detur. z ad quem locum cum redierit p̄grinari
desinit. vide de h̄ inno. de fo. p̄pe. ex p̄te. **A**bbas
tñ nō potest habere domiciliū nisi in suo mona-
sterio. licz aliq̄ seculares clerici sic z laici bñ p̄nt
plura h̄re domicilia cū diuersis locis se ita istru-
erint. vt nō min⁹ in vno q̄ in alio se collocasse vi-
deant. **P**otest etiam quis esse sine domicilio fm
goff. de fo. p̄pe. **E**t quis goff. scripsit q̄ clericus
ibi h̄eat domiciliū vbi lazem p̄stituit. n̄ sp̄ vbi ec-
clesiā habet. **A**rchi. tñ no. q̄ loc⁹ vbi clerici seu
loca in quibz clerici tenent ad residentiā sp̄ dnt
p̄ domicilijs reputari. licz etiā aliq̄ p̄tra dicant.
Et sic est no. ino. z hosti. de pui. c. ex ore. vide d̄ b̄
arch. d̄ f̄sep. statutū li. vj. i glo. sup̄ d̄. actor. z re⁹
Dominium directū fm azo. in sū. de iure emphi. cū
ca sine. d̄ h̄re ille qui possidet civiliter tāq̄ dñs
z illud dicitur dominiū directum. quia solus do-
min⁹ directus h̄ civilem possessionem. vt no. i.
.l. iij. §. ex contraria. ff. de acq. pos. **N**el ideo dici-
tur habere dominiū directū. quia sine om̄ia alia
obligatione liberā p̄tate habet rei qualiter nō ē
in illo qui habet dñm vtile vel mixtum.
Dominium merum forte idem est quod dire-
ctū. licet de illo dominio z sequenti raro legatur
Dicitur tamen q̄ illa duo dominia. meruz z mi-
xtum. sunt potius due differentie que diuidunt
hoc genus imperium. vt sic omne imperiū aut
est merum aut mixtum. vt in. l. imperium. ff. de
iure iuran.
Dominium mixtum est illud quod partim con-
uenit cum directo dominio z partim cum vtili.
Dominium vtile fm azonem dicit habere ille q̄
solū naturalit̄ possidet z n̄ civilit̄ vt emphiteota
et usufructuari⁹ et feudatari⁹. qd̄ **D**o. n̄ placz. vt

no. l. iij. §. ex p'trazio. ff. de acq. pos. Sed qdaz vt
 azo refert in sū. l. de iure emp'ti. dicit emp'ti-
 theotā hēe quādā ciuile possessionē. s. z vtilē rei
 vendicatōz. ff. si ager vecti. l. j. z differt tñ dñū
 a possessiōe. vt. l. si qs. ff. de acq. pos. i. §. d'ra. Et
 ibi no. bar. qd sit dñūm z quotuplex. Et quis
 p'mūf dñūz tradet rei traditōe. dat tñ casus q
 dñūz tradit sine rei traditōe saltē nona. qñ viz
 qs p'z b' rem aliq' titulo scz pignori obligatam
 locati vel p'ducti. Et creditor dicit de bitori pla-
 cet q' habeas pignus insolutum. Et respondet
 placet vt no. in. l. cuz dñia. l. de pig.
Domini recti erant quidam officiales defenso-
res ciuitatū vel municipiorum.
 Dñi minoris mgrat' sic dicti. qz dñi recti. qa sus-
 fragio duoz eligebant. vn' p'stuebat a plebe al-
 ter a maioribz. vt. l. d' iudi. l. vlti.
 Dom' sumit qñqz p' agnatōe. l. cū vn' in p'n. ff. d'
 ali. z ciba. le. z ad sylle. i. p'n. Itē p' oibz cobabi-
 tātibz in domo. l. ne li. po. liti. pa. p'el. li. j. i. ff.
 Recipit etiā p' oibz gerentibz eadē signa v' arma
 Etia p'munē com' ē q' p'stat ex parietibz tecto et
 fūdamento. p'egēs nos a caumatibz z imbribus
 fm azo. i. iconomicis. Per h' p'z d'ctio q'stōis
 Si oēs d' domo nobiliū dicunt zc. an bastbard'
 p'p'endat. Et rñdēt capiēdo p' agnatōe tūc non
 cadit. Si p' d'cedētibz ex eodē sanguie. tūc p'p'
 bendit. vt. l. i. p'nūciatō in si. ff. de ver. sig. Si ca-
 pit p' habitōne tūc attēdit an sit habitās v' ne.
 Si r' recipiēdo p' portantiū idē signū. z ē vidē-
 dū an poter v' ne. Et dicit bar. q' fm p'munē mo-
 dū lūbardie. dicēdo oēs de domo. intelligūt oēs
 de eodē sanguie d'cedētēs. Sed qñ simplicit' sit
 mētio de domo. tūc capit p' loco. De h' vide bar.
 in. l. tutelis. ff. de capi. dimi. Itā appellatōe do-
 m' fm bar. nō p'p'endit portic' nisi fiat extensio
 vocabuli. Et sic statuta de domo nō p'p'endunt
 porticuz. Alij p' in. l. certa. ff. de le. j. in. §. si qs
 ad op'. Stāte q' statuto q' puniat rept' sine lu-
 mie in nocte et domū. fm illos nō puniet reper-
 tus sub porticu domus sue.
 Domū reuocare ē dicere te nō debere litē pati. eo
 loco q' p'ueneris. sed ibi vbi domū habes. An le-
 gar' q' mittit romā v' vocat a p'ncipe p' necessita-
 te v' vtilitate reipublice. nō tenet tūc ibi rñdere
 s' h' ius r'uocādi domū. De h' vide qd legir' z no.
 de fo. cōpe. c. vlti. z de dila. Exp'osuit. z. ff. de iu-
 di. l. ij. §. legatis.
 Donatio fm azo. in sum. l. de do. Et fm hosti.
 in sum. eo. ti. §. j. est rei licite nullo iure cogente
 mera libertate facta collatō. vt. ff. eo. ti. l. donari
 Nam illicita rei donatō nō tenet. vt dicta. l. §. l.
 Et dicit donatō q'si domi g'ntis p'tracta datio. vt. ff. d'
 do. cau. mor. l. senat'. §. donatō. Donationis at
 tinerse sunt spēs. put no. azo. z hosti. ibidē. qa

alia ē inē viuos. alia cā mortis. Et hec sūt duo
 genera donationū. vt illi. eo. ti. i. p'n. Itē donati-
 onū inē viuos alia ē ob causā interpositaz. alia
 simplr. Et illaz simpliciu. alia simplex pura et
 p'fecta. alia imp'fecta seu p'ditionalis. Et s' bac
 spē donatōis ob cām forte cadūt donatōes inē
 viz z vrozē. im mo qñqz sūt simplices. z tunc re-
 gularit' sunt. p'hibite p'pter cās que no. l. de do.
 an nup. l. si. an mediū. l. ibi simplices. Interdū
 etiā donatōes ille sūt ob causā honestā z licitā. z
 sūt p'misse. vt i casibz q' sūt. ff. do. d' inē vi. et vro.
 l. si sponsus. §. p'cessa vsqz ad. §. si maritus. z q'
 in illo. §. etiā p'sueuerūt notari p' doc. s. casus plu-
 res inē q's casus sūt alig i quibz etiā simplex do-
 natio valet. Ideo dicitū ē supra regularit' z spon-
 salia dona. qz sp' in dubiū ob cām futuri matri-
 monij p'sumit facta. vt no. i. l. cū veterē. l. d' do.
 an nup. Donationū etiā cā mortis tres sūt spēs
 nō fm ordinē regularē. sed etiā fm ordinē alpha-
 beti. vt in ti. de do. p'pter nup.
 Donatio an nuptias v' p'pter nuptias fm azo.
 in sum. l. eo. ti. est illa quā facit sponsus v' ali-
 qs suo noie spōse v' alteri noie sponse. Et hec do-
 natio ē ob cām. Forte tñ sic dē. l. si. l. e. ti. vbi s'
 expresse h' q' n' sit donatō simplex. qz sic sine ma-
 trimonio dos nulla est. Ita hec donatio sine ma-
 trimonia nulla est. Tunc est q' illa donatio voca-
 tur antiferna q'si p'razia donatō. Et dicit ab anthi
 qd est s' z ferma donatio. vt pal. l. si. l. e. ti. Na-
 rit' em ab vroze accipit dotē. i. donatōez ob m'is-
 moniū. Sic ecōtrario ipse donat vrozi p' nupti-
 as. Et iō licz oliz diceret donatō an nuptias. tñ
 qz hodie p'cedit fieri p' nuptias. tūc hodie voca-
 tur donatio p'pter nuptias. vt in liti. de do. §. est z
 aliud genus. z dicta. l. si.
 Donatō cā mortis fm azo. in sū. l. e. ti. est. cuz
 qa vult magis se hēe q' cū cui donat. s' vaud' r' dē-
 do v' se obligādo ne hec diffinitio legatū p'ticat
 p' vba ibi posita. Dicit em tradēdo vel se obligā-
 do vt n' r'ferat ad testatōzē. Differt at hec dōatio
 scz cā mortis a legato iuz ea q' notant. l. de do.
 §. j. i. si. hosti. aut. e. ti. in sū. §. j. eā sic diffinit.
 Donatō cā mortis est timore mortis imm inētis
 v' future alie rei p'uide z liberalit' sc'ca collatō.
 z h' tres sunt spēs fm hosti. e. ti. in sū. q's ponit
 sub. §. q' ei'. sub d' spēs. Itā donationem cā mor-
 tis p'ma spēs est. cū qs donat metu mortalitatis
 future. z nō in stātis. Scda ē cū qs donat metu
 mortalitatis istātis v' spās d' p'ualescētia. et hec
 donatō p'pat ei q' ē inē viuos. Tercia qñ magis
 vult se hēe q' cū cui donat. z magis donotariū q'
 suū heredē. p'edictē spēs pñt colligi ex. l. senat'
 §. mortis. iuncta. l. j. ff. eo. ti. et sunt expresse in
 l. ij. e. ti.
 Donatio inter vi. z vro. fm azo. in sū. l. e. ti. ē

que fit p̄state matrimonio q̄ fm leges ē pbibita.
iō ne mutuo amore inuicē spoliarent donatōem
nō sperātes. s̄ p̄fusa erga se facilitate abutētes
Nec esset eis studiū liberos poti⁹ educādi. Et ē
illa rō fm azo. qz sepe futuz cēt vt m̄rimonia se
parent. si nō donaret bi q possent 7 matrimonia
venalia eēt. Omnia p̄dicta habent co. ti. l. j. 7 ij
Alter tñ accipit. De hoc vide hosti. in sum.
Donatō inē viuos fm azo. in sum. ē. qñ rē quaz
dono: malo h̄c illū cui dono q̄ me. bec diffinitō
colligi p̄t. l. j. in p̄n. ff. de dona.
Donatō inē parētes 7 liberos fm azo. in sum.
l. de do. inē vi. 7 vro. vbi d̄ q̄ oia illa q̄ danē d̄
donatōe inter vi. 7 vro. danē etiā de donatōe inē
pentes 7 liberos. **H**ec em vt no. l. e. ti. l. donati
ones. iuris impossibilitate pbibite sūt. cū vna 7
eadē p̄sona iuris artificio estimeēt. p̄z 7 fili⁹ geni
tor 7 gente⁹. vt. l. de impub. 7 ali. substi. l. fi. ad
fi. **S**i alter alteri donat sibi ip̄i donare videt. Et
iō nulla est donatio nisi in casibz. puta in dote et
donatōe p̄ nuptias. vt. ff. fami. herci. l. si pom
poni⁹ syladelph⁹. 7 ff. de colla. bo. 7 d̄ col. dotis
p̄ to. q̄ equis passibz ābulāt. vt. l. fi. l. de do. an
nup. **I**tē cū doat mobilia filiofamilias eūdi in
castra. vt. l. fami. herci. l. iij. **I**tē valet remissio
vusufruct⁹ i rebo aduēticijs. vt. l. de bo. lib. l. cuz
optet. **S**i sināt res. Et de oibz p̄dictis cābz. scz
in qbz tenet bec donatō ē glo. notabil. l. d̄ ioffi.
do. l. iij. **I**tē donatō facta i alimētū als nō tenet
donatō. Sed tñ si facta ē i filiū. tanq̄ i extraneū
vl collata i eū sup̄mo indicō. p̄firmā ē eodē mō
7 cū eadē terminatōe q̄ p̄firmā donatō facta i
ter coniuges. vt. l. donationes p̄ealle. l. de do.
inter vi. 7 vro.
Donatō mera ē eadē cū simplici. l. qñ inter vi
uos donatō fit. qñ etiā d̄ pura libertate non ob
causā securā. **S**i dō fit ex cā p̄cedēte tñc d̄ remu
neratio poti⁹ q̄ donatio. vt. l. de bo. liber. l. cuz
oportet. **S**i cum autem.
Donatō facta ob causā interpositā fm hosti. in
su. co. ti. **S**i q̄ spēs: ē quedā donatō inē viuos
q̄ fit ob eam interpositā 7 tenet vt aliqd fiat.
vl nō fiat vl p̄t qd̄ fit donatō secuti p̄t finē. in
ea q̄ h̄nt. l. j. **S**i. ff. d̄ dona. vt etiā sup̄ dictū est.
Donatio p̄fecta 7 pura est spēs donatōis simpli
cis. 7 ē qñ statim pura libertate trāssert dñi um
rei date. de ista. l. de do. 7 ff. e. ti. generalr p̄ to.
et maxime. ff. co. l. j.
Donatō aut̄ im̄p̄fecta siue p̄ditional̄ vl sub mō
est etiā spēs donatōis simplicis. fm hosti. ibidē.
7 est qñ statim trāssert dñi um rei date 7 nō nisi
sub p̄ditōe vl mō vl in diē vt dono tibi si rex inē
uerit italiā. vl dono nō q̄ tuū sit hinc ad annū vl
aliquid huiusmodi. De ista materia. **R**e. l. de
do. que si. sub mo. 7 condi.

Donatio simplex ē q̄ causā nō habet. 7 cū donās
nullo casu velit ad se redire quod dedit vel datu
rum se pmisit. vt. ff. de do. l. j.
Donatio sub modo cōprehenditur supra sub do
natione perfecta. vel im̄p̄fecta.
Donatio sponsalitia fm azo. i sum. l. de do. an
nup. **S**i sponsalitia. d̄ illa q̄ a sp̄so sp̄se fit vl ecō
tra. licz raro accidat. l. ti. p̄al. l. si. a sponso. **S**i
q̄ si sponsa interueniēte vbi dicitur si sponsa in
terueniente vl nō interueniente osculo donatio
nis. ti. (q̄d raro accidit) fuerit aliqd sp̄se largi
tū. **R**ō. qz femininū gen⁹ auarissimū ē in donās
do. ff. ad velleya. l. si ego. in fi. vbi d̄ facili⁹ se
mulier obligat q̄ aliter donat. Et ibi no. accur.
hec donatio fit ituitu m̄liez. Et iō n̄ p̄t dici vere
p̄pter nuptias donatō s̄ simplr. **C**ōditio aut̄ in
est si steterit per dantem. vt. l. de do. ante nup. l.
cum veterum sententia.
Donec no. io. cal. in p̄mēto decreto. post cessioez
de p̄ba. 7 significat diuersimode. pur q̄duis me
diū. pbabile significare declarat. v. ff. lego filie.
7 donec nubar. significat legatū eē annū. l. lega
tū. ff. d̄ ann. l. **R**ō. qz bec d̄ctō significat limitatōz
Et ex h̄ sequit. qz testator voluit facere multiplica
tōez. cui⁹ fit limitatō ad tēp⁹ nubendi. 7 extunc
nō debeat. **I**tē ibi lego filie sūdū cornelianū do
nec nubar vl donec capitolū ascēdat. nō significat
legatū annū. qz subiecta materia nō patit q̄
nō est multiplicabil. s̄ tñ significat extinctōz ad
ueniente tpe nupt̄ vl ascēsiōis capitolij. **I**tē ibi
donec inētariū scribit. nō licz creditoribz 7 lega
tarijs herede puenire. l. si. **S**i donec. l. de iur. de
libe. qz subiecta materia h̄ declarat. **Q**uā inētari
um d̄t i cipi 7 finiri ifra certū tps. vt i eadē. l. d̄
Itē ibi creditor fac̄ debitori pactū de nō petēdo
donec tici⁹ fiat p̄sul. significat limitatōez excepti
onis p̄uenitū. 7 sic etiā p̄ditōez. vt si tici⁹ fiat p̄sul
finiat̄ exceptō pacti. si nō h̄ moziū anq̄ fiat p̄sul
fiat p̄petuata exceptō. l. sufficit. ff. d̄ p̄di. 7 d̄ mō
Quā ex euēto incerto sūto significat p̄ditō. l. itaqz
ff. si cer. pet. **I**tē ibi loc⁹ ē p̄ditōni furtiue donec
dñiū a dño recedat. significat limitatōz 7 qz ip̄
so iure dñiō recedēte nō ē loc⁹ p̄ditōi. l. sine. **S**i. tā
diu. ff. de p̄di. fur. **I**tē ibi p̄mitto. r. singlis ānis
donec tici⁹ p̄sul fiat. ticio existēte p̄sule ad huc ob
ligat̄ sū ip̄o iure. s̄ petētē repellā. l. eū q̄ ita. **S**i. q
ita. ff. d̄ v. obli. **R**ō qz n̄ ē i p̄tate disponētū obli
gatōz limitatē tpe vt ip̄o iure finiat̄ tpe. **I**tē lego
sūdū donec tici⁹ fiat p̄sul. ip̄o ex n̄te p̄sule finit̄ le
gatū. 7 dñiū ip̄o iure ad herede fuerit. l. si. **L**.
delega. qz in p̄tate testatoris ē facere legatū tpa
le. 7 finire tpe ip̄o iure vt ibidē. **I**tē ibi dono tibi
p̄ditū donec tici⁹ fiat p̄sul. ticio ex n̄te p̄sule nō fini
tur donatō ip̄o iure. nec reuertit̄ dñiū ad donā
tē ar. l. ea. lege. l. de p̄dic. ob cām. ff. d̄ qz nō ē in

prate p̄trahentiū. facere contractum finiri tēpe
vel dominium trāsseri. 7 sic de p̄similibus.

Dos fm azo. in sum. l. de iure dotiū ē. qd̄ dat̄ a
muliere marito. vt. l. si rē estimatā. ff. de iure do-
tiū. vl̄ ab ei⁹ p̄re vl̄ extraneo. vt. in. §. accedit. l.
vnica. de iure dotiū cū infinitis alijs in glo. dos
sp̄ marito dat̄ vl̄ ei⁹ p̄ri. vt. l. fund⁹. ff. fami. her-
cis. 7. l. si marit⁹. 7. l. si filia. §. bec aut̄. e. ti. Et b̄
p̄t oacra matrimonij. vt. l. p̄ onerib⁹. l. de iure
do. vt p̄petuo sit penes eū. vt. l. j. ff. de iure do.
7 durat q̄diu durat m̄rimoniū nisi marit⁹ ver-
gat ad inepiā. b̄ id̄ d̄. qz dos soluto m̄rimoio d̄
redire ad vrozē vl̄ e⁹ heredes sic donatō p̄t nup-
tias ad maritū vl̄ ei⁹ heredes. l. de pac. puen-
tā sup̄ do. l. p̄enl. Et aut̄. eq̄litas obi d̄. qz bonū
est ar. de dote ad dona. p̄t nup. Fallit b̄ i casib⁹
in glo. vnica circa mediuz i. c. puenit. de emp. et
v̄. Dicit̄ at̄ ferna vt canit glo. l. de dona. ante
nup. l. si. q̄. p̄pter m̄rimoniū p̄cedit 7 sine eo n̄ p̄t
ēē vt p̄alle. l. si. l. d̄ dona. an nup. 7. ff. de iure do-
tiū. l. iij. cū similib⁹. nec p̄t matrimonij p̄hiber-
tur sic p̄hibent̄ simplices donatōes. Et optet qz
dos qd̄ matrimonij sit. nō dando defectū. sed de
iure p̄tractū. vt. l. d̄ p̄dict. ob cam. l. j. 7 repetit̄
q̄n̄ matrimonij stare n̄ p̄t. c. 7 si necesse d̄ dona.
int̄ vi. 7 vro. Et n̄ reddit̄ m̄lieri sepate p̄t p̄son-
gunitatē. c. nup. 7. c. j. e. ti. Dicit̄ at̄ fm azo.
vbi. d̄. dos in p̄fecticiā d̄ q̄ habet̄ i. l. p̄fecticia.
ff. de iure do. 7 i aduēcticiā. Que dimissio colligit̄
ex. l. filie dote. ibi nec dubiū. l. de coll.

Dos aduēcticia fm azo. est q̄ nō p̄ficiat̄ a parēte
vl̄ tāq̄ a p̄te. vt sic extrane⁹ dedit̄ p̄ri vt daret̄ i
dote. l. p̄fecticia. Si q̄s certā. ff. de iure do. Et
si p̄ri nō tāq̄ p̄ri. b̄ vt extrane⁹ dedit̄. puta. qz debe-
bat filie 7 ei⁹ volūtate dedit̄ i dote viro. vt dic̄ ta-
l. p̄fecticia. §. finali ver. ceterum.

Dos p̄fecticia. est q̄ a p̄te vl̄ tāq̄ a p̄te. vl̄ ab auo
vl̄ p̄auo p̄fecta ē. s̄ d̄ bonis ei⁹ vl̄ factō ei⁹ p̄ filio
vl̄ nepote ei⁹. vl̄ quā ali⁹ de mādato eoz p̄stituit.
vt p̄ses aut curator dedit̄ de bois alicui⁹ eoz. si
erat p̄s. p̄dig⁹ vl̄ furios⁹. Nec refert an filia vel
neptis sit in p̄rate p̄stituta vl̄ emācipata. Nō em̄
ius p̄tatis b̄ nomē p̄tis fac̄ dote p̄fecticiā a p̄te
q̄ videt̄ data si ip̄e dat̄ vl̄ iubet̄ aliū dare vl̄ p̄ses
vl̄ curator ei⁹ dedit̄. vt dictū ē. Idē ē si negocioruz
gestoz ei⁹ dedit̄. 7 ip̄e ratū habuerit q̄ oia h̄nt̄ i
dicta. l. p̄fecticia. i pn. iuncto. §. j. 7. fi.

Dotis p̄uilegia sūt multa. Regre de b̄ azo. i sū.
l. d̄ p̄u. do. Et spe. in tractatu libelloz ti. d̄ do-
na. iter o i. 7 vro. §. formatis vbi notat̄.

Dotis p̄missio fm hosti. vl̄ nuda pollicitatō fm
azo. e. ti. fit p̄ stipulatōez. 7 etiā q̄nq̄ sine p̄cedē
te interrogatōe. Raz pollicitatō nihil aliud ē q̄
offerētis p̄missio vt no. l. e. sup̄ rub.

Dromōes dicunt̄ q̄ p̄erāt nauib⁹ ad seruādū ē-

iectū maris i b̄ reipublice militātes a maris ēn-
sitū tenētes vl̄ tuentes. l. de offi. p̄fec. p̄toris af-
fri. l. ij. vnde etiā adhuc eozundem naues nomie
vulgari dromones appellant̄.

Dubiū siue obscurū verbū interpretādū est p̄
reo. nisi in q̄tuor casib⁹. l. q̄n̄ agit̄ de causa libera-
li. de offi. reita. de m̄rimonio 7 de dote. vt de fi. i-
stru. c. inf̄ dilectos. in glo. vl̄ d̄ re iudi. c. vl̄. Et
dubia sūt i meliōrē p̄te interpretāda. d̄ re. iur. esto-
te. In quib⁹ ad p̄munē intelligentiā verbor̄ re-
currendum est. c. ex lris. despon. 7 tutior via i du-
bijs est eligenda. de homi. ad audientiam. 7 de
spon. iuuenis.

Dubi⁹ in fide est infidelis. de here. c. j.

Ducetarij dicūt̄ duces vl̄ magistri ducetoz mi-
litū q̄z dignitatē dicim⁹ sublatiua noie ducenā
Dūmō vide glo. in. c. nō p̄t. d̄ p̄ben. li. vj.

Duellū d̄ singularis pugna q̄ sit p̄t p̄batōz ali-
cui⁹. ita vt q̄ vicerit p̄balle credat̄ 7 vici⁹ impro-
bationē defecisse. Et d̄ quasi duoz bellū factuz
ad p̄batōez veritatis. ac si p̄ testes q̄s intentōez
suam fūdasset. vt. c. ij. de pur. vul. Et n̄ aut̄ sit lici-
tum vl̄ nō. no. glo. i. l. qua actiōe. §. si q̄s. ff. ad
l. aquil. vbi dicit̄. Si q̄s in colluctatōe vel pan-
cratio vel dum pugiles int̄ se certant̄ ali⁹ alium
occiderit 7 in publico certamine. cessat̄ aglia. qz
glorie causa 7 nō iniurie ḡtia damnū datū vide-
tur. Et duellū nō debet fieri p̄ ecclia. vt in. c. j. d̄
cle. pug. in duel. Si tū clericus faceret duellū 7
non sequeret̄ mors vl̄ mēbri detricatō. posset ex
sui epi disp̄sātōe i suscepris ministrare 7 ei p̄mo-
ueri. vt in. c. pall. Etiam de iure civili duellum
non permittitur. l. cum filius. §. j. ff. de le. ij. Et
ibi no. glosa fi. 7 dicit̄ ibi bar. se audiuisse ab im-
peratore. qz anteq̄ duellum permittatur quinqz
requiruntur. Primum qz ille qui prouocatur sit
suspectus vel diffamatus. Secunduz qz nō pos-
sit vera probatio haberi de eo. de quo inculpat̄
Tercius qz prouocatus sit par vel maior prouo-
cati. quia minori vel inferiori non licet ascen-
dere ad superiozem. Quartum qz causa sit perso-
nalis 7 non pecunialis. Quintum qz electa sit p̄
duellum via armorum 7 non via strepitus iudi-
cialie. Sed iohannes d̄ ymo. d̄. qz reperit̄ fm
leges feudorum in tribus casibus p̄missum esse
duellum. Primum in ti. de pa. tenen. §. si quis
hominem. in. c. j. coll. x. Secundus in eadem in-
stitutione. in. §. si quis alium. Tercius et i am
eadem institutione in. §. si quis miles. vbi vide-
tur inuenire qz in qualibet causa capitali potest
fieri duellum. licet glosa contra teneat de iure
lumbardozum. que glosa remittit ad sum. goff.
boni ventoni qui fecit tractatum de pugno 7 du-
ello. Et d̄ etiā duellū monomachia. a monos
qd̄ est vnum 7 chia pugna quasi pugna vnica et

singlariis. Et tō inter laycos p̄hibet. qz i eo de
temptat. ij. q. v. c. monomachia. Nec obstat ere
pli dō pugnatis cū golya. qz p̄uilegia paucorū
nō faciūt p̄munē legē. rrvj. q. ij. c. nō erēplo. Et i
bis q̄ raro sūt miraculū est. in aut. de p̄sulib.

S. j. circa mediū. coll. vij.
Duplicatō ē allegatō q̄ dat̄ reo ad ifirmādū re
plicatōz actoris. vt isti. de repli. S. rurū. Et nō.
in spe. de de excep. S. nūc de replicatōe. v̄l fm ali
os est chisio v̄l ānihilatō replicatōis. Et b̄ fieri
a reo p̄tra replicatōem actoris.

Duplicitas p̄hibetur in ser. casib. vt no. archi.
rvij. q. ij. in nullo.

Duplonia vt. ff. de ver. obli. l. p̄tinu. S. cū ita ē
iter duplicatū v̄l sterilitas fm glo. ibidē. Nam
ter. ibi exponit dicēs. neq̄ duplate i dieb. ac no
ctib. z oī tēpēlate p̄tēpta iter p̄tinuare cogat. q̄
dicat b̄ duplonia facit. Nā text. ibi. p̄hibet eū q̄
ephesi datur. p̄miserit. nec cū duplonia te cogi
itez. ne tā delicate p̄gredi vt resp̄ensioe dignus
appeat. v̄l q̄ duplonia d̄z iste q̄ duplata v̄tē die
ta vel ē ille q̄ fortuitū ip̄is cuentū d̄ duabus die
tis facit vnam.

Dumtaxat d̄ b̄ vide archi. de rescrip. statutū. S.
in nullis. li. vj. z de iuricirā. c. j. eo. li.

Dyplois vel duplois est dupla vellis. Et ton
tum de b̄.

Ecclēsia scdm̄ ar
chi. de elect. fūdāmetā. li. vj. i p̄n.
multis mōis d̄z. Q̄nq̄ d̄z collectō
factoz. vt. rrvj. q. j. nuptiaz. rrvij.
q. iij. recurat i si. S̄cdo ē catholicorū v̄l fidelū
collectio. de p̄se. dist. j. ecclia. z sic sumit. ij. q. iij.
engel. trūdā. Et nō q̄ sic ex tere. iulij pape. c. ij.
sumit. tūc ecclia est nomē grecū. z d̄z in latio puo
catō. p̄pter b̄ q̄ oēs ad se vocat. Et de expositōe
hui⁹ nois ecclia vide. c. querelā ne pla. vi. fr. s̄.
an. cen. p̄ce. i glo. vbi nota. Nā sinagoga ē p̄gre
gatō q̄ ip̄ie ē iudeoz. S̄z p̄nocare ip̄ie ē v̄tētū
rōne. Aggregari aut̄ solēt pecora. vt dic̄ Hugo
Et d̄z catholica. i. vniuersalis. qz p̄ vniuersum
mūdū est p̄stituta. ita exponit glo. l. de sū. tri. z
fide ca. sup̄ rub. Vel vniuersal d̄z. i. general i ea
dē doctria ad instructōes v̄l adm̄istratōz. vt i p̄.
al. c. iulij pape. v̄l d̄z ecclia fm grecos ab celeis
q̄ ē miserās. qz ip̄a plena misericōdia ē. Nā nunq̄
claudū gremiū suū credētib. l. de sum. tri. in
epla inter claras q̄ ē Johis sanctissimi archiepi
v̄rbis romane ad iustiniānū imp̄atores. Et inci
pit victor Iustinian⁹ pi⁹. z habebit ser. calūnias
z de hereti. sup̄ eo. li. vj. Tercio est collectio ma
hgnātū p̄s. Q̄diu eccliaz malignātū. Quarto
est murozum ambitus. Et vide glo. in ver. ma
tricē. in cle. j. de senten. excom. ibi p̄cordantie. et

q̄nq̄ sumit p̄ materiali ecclēsia z ecclēsie p̄uienti
bus. Quinto est corpus xp̄i. Sexto platura ec
clesie. Septimo obiectōes ecclēstice p̄ueniētes
ratiōe ecclēsie. Octauo ep̄alis ecclēsia. Et h̄c
desp̄sat ep̄us q̄n p̄secrat. Nono viri ecclēstici
ci. lxij. di. ca. j. Decimo canonici matricis ecclē
sie. Andecimo maior ps capituli. lvi. di. aposto
lica. Duodecimo significat ep̄m tm̄. vij. q. j. scire
Tredecimo est quelibet ecclēsia. puencie cath
edralis sed nō romana. Nam appellatōe ecclēsie
matricis intelligit̄ ecclēsia cathedralis. sed non
romana. vt in. c. cum sup̄. d̄ vsu pallij. vide glo.
ij. in ca. cuz clerici. d̄ ver. sig. z. r. q. j. Antiquos
ecclēsie cathedralis nomine etiā intelligit̄ ep̄us
z capitulū illius ecclēsie z nō aliq̄ clerici. Et ec
clesiaz. bona sunt dei licet cū om̄ia sunt eius. b̄
t̄n specialius. Et eaz res z p̄sone diuino z b̄a
no iure ab exactionib. secularium p̄sonarū sunt
immunes. c. q̄q̄. de cen. li. vj. z ecclēsia nō debet
ditari cū aliena iactura. lxxij. di. generalis. d̄ pe.
suā. ff. de p̄di. inde. l. Nam hec natura.

Edes fm̄ azo. dicunt̄ edificia v̄rbana. sic vil
le rusticana. ita exponit. ff. de ver. sig. l. funduz.
Edere actōz fm̄ azo. in sum. l. de eden. ē exp̄
mere v̄l designare ius quo q̄s petit aliqd̄ ab ali
quo i iudicio. Iste aut̄ editō actionū v̄l p̄ libellū
iudici oblatū. scz vt p̄cū reo d̄z. z ip̄e delibere
vel in alio quē ip̄e descripsit. vel sine libello di
ctate auctore v̄l sapiente suo qd̄ tūc ē dictatur aut
q̄ iure ē vsurus. vt. ff. e. ti. l. j. S. edere.

Editio instrumētōz fm̄ hosti. in sum. de fide i
stru. S. an̄ instrumētū edi possit. z q̄nt̄ fiat. z edi
tio instrumētōz p̄t̄ dici copiatō v̄l p̄municatō fa
cta corā iudice v̄l eo p̄sente. siue aduersari⁹ sit p̄
sens siue nō. saltē cū p̄sule. vt. l. j. S. editōes. ff. de
eden. vbi de editōe instrumētōz i glo. ibidē. Nā
ederē est ostendere z copiam describendi facere
vt no. in. c. de proba.

Ecce notat paul⁹ in cōmento. c. iij. loco. d̄ p̄ba.
Etiā illa d̄cō ip̄licat. l. si tu. l. cura. l. cf. z. l. fi.
Eculus est genus tormenti ad modū crucis di
spositū. l. de male. z mathe. l. z si excepta. in fi.
De hoc. rrvij. q. j. c. j. p̄ archi.

Edictū q̄nq̄ idē est qd̄ mandatū principis. fm̄
illd̄ Luc. ij. Griet edictum a celare angulo. Q̄n
q̄ idē ē qd̄ generale statutū principis. v̄n Edicūt
reges. indicit̄ fessa sacerdos. Et differt a p̄stitu
tōe. quia p̄stitutō p̄t̄ esse generalis vel specialis.
vt. l. j. ff. de p̄sti. p̄n. z sic accipit. l. de edicto di
ui adri. toll. z similib. Q̄nq̄ idē est qd̄ statutū
vel mandatū p̄tozis. sicut oia p̄tozia edicta. vt
edictū de albo scribendo. z de in ius vocando. z
de h̄mōi. de quib. vide spe. de acti. seu peti. p̄po
nēdis. S. postremo. d̄. nūc dicam⁹ de edict. Et q̄
dā alia differentia edictōz est z diuisio. qz q̄dāz